

www.agravista.md CEL MAI COMPLET PORTAL AGRICOL DIN MOLDOVA

CITIȚI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Ramura pomicolă –
ÎN CRIZĂ PROFUNDĂ**

3

**AGROinform în vizită
la IndAgra 2014**

5

**PÂINE SĂNĂTOASĂ
coaptă cu multă
dragoste**

6

**Eficiențizarea energetică –
TOT MAI IMPORTANTĂ
ÎN AGRICULTURĂ**

7

**Dezbateri despre
problemele din agricultură
la ACED**

9

FORUMUL REȚELEI DE SOCIALIZARE A FEMEILOR DIN AGRICULTURĂ DIN REGIUNEA CENTRU

Timp de două zile, în perioada 29-30 octombrie la Chișinău a avut loc Forumul Rețelei de Socializare a Femeilor din Agricultură din regiunea Centru, desfășurat cu suportul Proiectului Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) în parteneriat cu AGROinform. Obiectivele rețelelor femeilor antreprenoare din agricultură sunt de a deschide oportunități de socializare, astfel încât, prin interacțiune, schimb de idei, experiență și practici, acces la informație, instruire și servicii, femeile să crească din punct de vedere personal și profesional, să-și sporească încrederea în forțele proprii, să fie încurajate și motivate să devină lidere și să participe activ la luarea deciziilor.

Forumul reprezintă o platformă anuală de comunicare, schimb de informații și bune practici, promovare a cazurilor de succes a antreprenorilor din agricultură și abilitare a femeilor membre ale Rețelei. Evenimentul este o activitate internă a Rețelei la care au asistat în jur de 80 de femei membre, dar și oaspeți, reprezentanți ai proiectelor internaționale și parteneri din alte rețele. Obiectivele Forumului au fost să sporească vizibilitatea activității de succes a femeilor antreprenoare din agricultură cu scopul diseminării bunelor practici din acest domeniu; să informeze participantele cu privire la oportunități de afaceri, comunicarea în afaceri și metode eficiente de promovare a companiilor și produselor; să fie prezentate aspectele cheie de funcționare a rețelei și planul preliminar de acțiuni pentru anul 2015. Forumul a inclus sesiuni plene, sesiuni de abilitare și ateliere de lucru pe anumite domenii. Atelierele și

sesiunile de instruire au fost moderate de experți/instrucitori care au facilitat participarea activă a femeilor în lucrările forumului.

Elena Brânză, coordonator Monitorizare și Evaluare din cadrul ACED a declarat în deschiderea evenimentului că Proiectul a inițiat un program de dezvoltare a Rețelelor de Socializare a Femeilor din Agricultură în anul 2012, cu scopul de a crea rețele în diferite zone ale Moldovei. „Prin urmare în prezent avem asemenea Rețele în Zona de Nord, Centru, Sud, Găgăuzia și Transnistria. Pentru Zona Nord și Centru organizația parteneră care implementează activitatea de dezvoltare a rețelelor este AGROinform. La începutul formării Rețelelor am organizat un șir de întâlniri pentru a afla care sunt problemele cu care vă confrunțați și am elaborat un plan de activități pentru fiecare rețea, inclusiv pentru Centru. Astăzi suntem la finele unui an de implementare a activităților, iar

Forumul este un eveniment de totalizare a activității rețelei. De asemenea ne dorim să vă cunoașteți mai bine și să faceți schimb de experiență”.

Stephanie Budzina, director adjunct USAID Moldova, unul din donatorii proiectului ACED a declarat că este impresionată de reușitele obținute de femeile membre ale Rețelei în sectorul agricol. „Guvernul SUA abia așteaptă să continue colaborarea cu dvs. în calitate de parteneri. Sunteți femei de succes, inteligente și muncitoare. Toate succesele pe care le-ați obținut au fost după multă muncă depusă. De multe ori femeile se simt oarecum vinovate atunci când au parte de succes, de parcă nu l-ar merita, dar acest sentiment trebuie să dispară. Sunteți deosebite, așa că nu mai așteptați să fiți invitate pe scaunul din centrul mesei, așezați-vă singure acolo, pentru că meritați”.

Continuare în pagina 2

FORUMUL REȚELEI DE SOCIALIZARE A FEMEILOR DIN AGRICULTURĂ DIN REGIUNEA CENTRU

*Sfârșit.
Început în pag. 1*

Leslie McCuaig, director rezident de țară al Corporației Provocările Mileniului a apreciat rolul important al femeilor într-o comunitate și faptul că ele sunt cele care țin societatea pe picioare. „Moldova trece printr-o perioadă de tranziție, iar agricultura este un domeniu foarte important pentru țara dvs. Sunt încă multe lucruri de făcut și de dezvoltat. Întreg sectorul trebuie de modernizat pentru a obține succesele

dorite. Vă felicit pentru ce ați realizat până acum. Aș vrea să fiți încrezute în forțele proprii și să continuați să lucrați împreună pentru a construi un viitor frumos pentru Moldova”.

Directorul Centrului Contact Cahul, Silvia Strelciuc, care coordonează activitățile Rețelei Sud a venit să transmită salutări din partea rețelei respective pentru femeile din Centru. „Rețelele sunt o platformă extraordinară pentru femei de a comunica, a face schimb de experiență, schimb de

secrete din agricultură care le ajută în dezvoltarea afacerilor. Rețelele sunt o modalitate de a ne susține una pe alta. Simțim că nu suntem singure și avem posibilitatea să influențăm anumite lucruri. Femeile vor să schimbe la față agricultura, imaginea femeii din agricultură, poziția și rolul femeii în genere în societatea moldovenească și toate acestea sunt foarte importante în prezent”. Potrivit ei, femeile din agricultură sunt extraordinare, energice, active, optimiste care continuă să progreseze permanent și nu lasă mâinile în jos în fața greutăților.

Aurelia Bondari, director executiv AGROinform a declarat că evenimentul este o totalizare a unui an de activitate a Rețelei Centru. „S-a încheiat un an de activități pe care le-am avut împreună. Trecem în anul doi și sperăm că această inițiativă va avea o continuitate. Evenimentele unde participă femeile te încarcă de energie, îți dau dorința de a face lucruri noi, de a merge mai departe. Noi ne inspirăm unele pe altele de a fi mai curajoase, de a merge înainte, de a nu ne simți modeste, pentru că orice om trebuie să fie conștient de rezultatele sale și să se mândrească cu ele”.

REALIZĂRI IMPORTANTE ALE REȚELEI

Aurelia Bondari a trecut în revistă activitățile Rețelei Centru din primul an de activitate. „Am început munca împreună la 1 octombrie 2013. Până astăzi au fost organizate numeroase instruirii, ateli-

Obiectivele specifice stabilite au fost asocierea femeilor antreprenoare din agricultură pentru crearea și extinderea rețelei de socializare, facilitarea transferului de informații și inovații pentru membrele rețelei, susținerea femeilor la inițierea și dezvoltarea afacerilor, promovarea și dezvoltarea intereselor femeilor antreprenoare din agricultură.

„Pentru a realiza toate aceste obiective am organizat seminare cu tematica managementul afacerilor, dar și axate pe partea tehnică, adică tehnologiile de cultivare. Prima categorie de seminar a vizat subiecte precum administrarea gospodăriilor țărănești, elaborarea planurilor de afaceri, modul de funcționare a grupurilor de producători. Cea de-a doua categorie de seminar a inclus instruirii practice pe teren la femei cu afaceri de succes în agricultură”, susține directorul executiv AGROinform.

A mai fost organizată o masă rotundă care s-a axat pe problemele apei pentru irigare, deoarece există un conflict între cei care administrează resursele de apă și cei care practică agricultura și întotdeauna apar proble-

Noi însă avem multe cazuri de succes aici acasă”, crede Aurelia Bondari. Potrivit ei, vizitele de studiu au fost deosebit de utile pentru membrele Rețelei, deoarece fermierii au permanent necesitatea de a vedea ce fac colegii lor, pentru a învăța lucruri noi. De asemenea, în primul an de activitate au fost luate măsuri pentru dezvoltarea și menținerea Rețelei. A fost formată o bază de date care întruște 148 de persoane din Regiunea Centru și au fost organizate întruniri tematice pentru regiuni. Au fost organizate și întrunirile Grupului Consultativ care s-a pronunțat asupra Planului de Activitate și a analizat în permanență gradul de realizare a acestui Plan. Două buletine au fost tipărite pentru a reflecta cazurile de succes a femeilor din Rețea, dar și întreaga activitate a acesteia.

„Foarte multe femei aplică ceea ce au învățat și au văzut în cadrul activităților. Multe din ele planifică extinderea afacerilor, realizarea de investiții noi, iar acest fapt nu poate decât să ne bucure. Aceasta înseamnă că programul a răspuns necesităților și așteptărilor femeilor

ere, mese rotunde, ședințe, întruniri la care au participat circa 600 de femei”. La începutul activităților Grupul consultativ al Rețelei a elaborat un memorandum în care a fost specificată misiunea, obiectivele, strategia de lucru. S-a stabilit că Rețeaua femeilor din agricultură susține asocierea și dezvoltarea profesională și personală a femeilor prin informare, comunicare și schimb de informații.

me atunci când se dorește irigare.

Una din cele mai solicitate activități de către femei au fost vizitele de studiu, care le-au dat posibilitatea să vadă cu ochi proprii lucruri interesante aici în republică. „Uneori participantele la aceste vizite nici nu se așteptau să vadă la noi în țară lucruri atât de avansate. Toate lumea crede că lucrurile bune se fac undeva în afara țării.

din agricultură. Pe lângă cunoștințele acumulate, le-a dat posibilitatea de a comunica, de a socializa și de a pune bazele unor relații de prietenie”.

Vă amintim că în perioada 13-14 noiembrie, AGROinform și ACED va organiza la Bălți, Forumul Rețelei de Socializare a Femeilor din Agricultură din regiunea Nord.

A.R.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) **2 28 53**
Drochia (252) **2 70 32**
Edineț (246) **2 43 84**
Fălești (259) **2 29 51**
Glodeni (249) **2 40 69**
Hâncești (269) **2 34 08**

Nisporeni (264) **2 38 57**
Orhei (235) **2 49 55**
Peresecina (235) **47 2 67**
Râșcani (256) **2 45 84**
Ungheni (236) **2 34 55**
Cahul (299) **2 14 13**

AGRO media inform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 1283

Tiraj: 3500

RAMURA POMICOLĂ – ÎN CRIZĂ PROFUNDĂ

Reprezentanții agricultorilor au ieșit zilele trecute din nou în fața presei. De data aceasta ei au atras atenția publicului față de situația de criză în care a ajuns sectorul pomicol. Gerurile de săptămâna trecută au provocat pierderi imense producătorilor de fructe. Merele au înghețat la propriu pe copaci. Agricultorii, pe fața cărora se citea disperarea, susțin că situația este una fără precedent. Pe lângă faptul că embargoul i-a afectat foarte mult, acum și înghețurile, care sunt o excepție pentru această perioadă a anului, le-au provocat pierderi imense. Dacă statul nu le va întinde o mână de ajutor, agricultorii vor fi nevoiți să defrișeze livezile, iar ramura pomicolă riscă să dispară.

Încă de la începutul conferinței s-a subliniat faptul că contextul politic trebuie eliminat din motivele organizării acesteia. Cei prezenți sunt membrii mai multor partide politice, sau nu fac parte din niciun partid. Ceea ce i-a adunat împreună este situația gravă din sectorul pomicol. Producătorii de fructe sunt sperați. Pe lângă problemele cauzate de embargoul rus și căutarea de noi piețe de desfacere, au fost loviți și de către natură. Săptămâna trecută în nordul țării merele au înghețat pe copaci. Temperaturile au ajuns până la -12 grade Celsius, o situație fără precedent pentru această perioadă a anului.

Alexandru Slusari, președintele UniAgroProtect a declarat că în sectorul pomicol situația este catastrofală. „Lovitura de grație pe care am primit-o săptămâna trecută au fost înghețurile.

Temperaturile de -9, -12 grade Celsius au dus la pierderi considerabile. Estimările noastre preliminare arată că în jur de 100 mii de tone de măr de iarnă au înghețat pe copaci. Pierderile sunt de sute de milioane de lei”. Potrivit lui Slusari, situația creată este un test pentru autorități, în condițiile în care ramura pomicolă este în stare critică. „Există embargoul, piața estică e închisă totalmente, cea vestică foarte greu se deschide. La toate s-au adăugat și înghețurile. E momentul să vedem care va fi politica statului în sectorul agrar”.

NECAZURI PESTE NECAZURI

Pomicultorii au cerut autorităților să declare de urgență starea de forță majoră în agricultură. „Oamenii au de achitat credite, care așa

și nu au fost reeșalonate, ba chiar au fost înăsprite condițiile, au de plătit furnizorii de pesticide, de motorină, de fertilizanți, de material săditor. Fără certificatele de forță majoră, fără hotărârea Guvernului în acest sens, cea mai mare parte din producători vor falimenta și vor defrișa livezile”. S-a solicitat Guvernului ca până la 7 noiembrie să-și asume răspunderea și să identifice surse necesare pentru a acoperi financiar toată cantitatea de fructe, în special măr de vară și de toamnă, livrate la fabricile de procesare. “Este extrem de important ca toți producătorii care au livrat prune și mere până la 30 septembrie să-și primească compensațiile. Mai trebuie undeva 60-70 milioane de lei, considerăm că ei pot fi găsiți”, spune Slusari.

Reprezentanții agricultorilor au cerut compensații pentru mărul de iarnă. Este

nevoie ca fiecare kilogram de măr de iarnă să fie compensat cu minim 1,50 lei. Ei spun că înțeleg că până la 30 noiembrie este imposibil de alocat acești bani, dar este necesar ca autoritățile să calculeze pierderile și să discute despre care va fi soarta acestor mere. Aceștia au declarat că Guvernul ar trebui să înceapă discuțiile cu organizațiile reprezentative ale agricultorilor, ca împreună să elaboreze un mecanism de compensații pentru cei care produc măr de iarnă. Într-o perioadă de maxim 2-3 luni compensațiile ar trebui să ajungă la producători. Ramura pomicolă poate fi salvată doar cu sprijinul statului. „Bani pot fi găsiți pentru a compensa pierderile producătorilor. Este nevoie doar de voință politică”, a declarat Alexandru Slusari.

Vasile Mărzenco, director executiv al Federației Naționale a Fermierilor a declarat că organizațiile care reprezintă agricultorii au solicitat o întrevvedere cu premierul Iurie Leancă, însă nu au primit nici un răspuns. „Autoritățile au o atitudine indiferentă față de sectorul agricol. În țările din jurul nostru guvernele au un altfel de comportament față de agricultori. Investițiile care s-au făcut până acum în agricultură sunt insuficiente pentru ca sectorul agricol să fie unul viabil și să poată asigura securitatea alimentară a statului, dar și un trai decent pentru sătenii noștri. Suntem într-o perioadă foarte încordată din toate punctele de vedere, iar atitudinea autorităților va avea un impact pe care nici ei nu-l așteaptă”, susține Mărzenco.

MERELILE ÎNGHEȚATE NU MAI SUNT BUNE

Iurie Hurmuzachi, vicedirectorul AGROinform susține că imediat după înghețuri a fost realizată o cercetare

rapidă a situației printre membrii Federației. „O să încep pe o notă pozitivă: sunt agricultori care s-au încadrat în cele 60 mii de tone compensate, au livrat măr la procesare, vor primi câte 2 lei per kilogram. Sunt cazuri când au fost reutilitate frigider, s-au pus linii de sortare și ambalare pentru care s-au primit subvenții, s-a stocat mărul în așteptarea piețelor de desfacere. Acești agricultori sunt într-o situație cât de cât bună. Numai că ei sunt foarte puțini și putem să-i numărăm pe degete. Nimeni din cei cu care am vorbit nu a reușit să colecteze toate merele, în cel mai bun caz 90 %, în rest mărul a rămas pe copac”. Potrivit vicedirectorului AGROinform, un exemplu poate servi situațiile a trei producători de fructe din: Ungheni, Briceni și Edineț care au împreună 4 mii de tone de mere înghețate pe copaci.

Nu se știe dacă aceste mere vor putea fi livrate la suc, susține Hurmuzachi. El spune că mai mulți producători au experimentat aducând aceste mere la căldură pe noapte, iar dimineață s-au trezit cu ele făcute zob. „Se presupune că merele respective nu vor fi bune pentru suc. Nu putem pune la îndoială că nu a fost respectată tehnologia de recoltare, producătorii cunosc la perfecție ce trebuie să facă. Cea mai mare problemă apare acum când merele înghețate trebuie culese, altfel livezile vor fi atacate de boli. Pentru a recolta aceste mii de tone și a le arunca la gunoi, tot este nevoie de bani. Agricultorii nu pot lua acum credite suplimentare, pentru că nu pot gaja recolta, care nu este de fapt recoltă. Riscul defrișării livezilor este foarte mare. Un producător mi-a declarat că a depus actele pentru a defrișa 85 de ha de livezi. Prin urmare, ramura pomicolă este în mare pericol. Vrem să fim înțeleși corect, nimeni nu are chef de glu-

me. Atâta disperare în ochii producătorilor agricoli nu am văzut de când lucrez în acest domeniu”, spune Iurie Hurmuzachi.

AU RĂMAS DOAR CU SPERANȚA

Producătorul agricol Vlad Gamureac din Colicăuți, Briceni declară că cel mai mult au avut de suferit micii producători. «Dacă noi cei care avem spații de depozitare, frigider, am colectat 80-90 % din roadă, cei care au 2-3 ha de livadă au pierdut aproape tot. Acești oameni au așteptat să vină cineva să le cumpere fructele. Declar cu toată responsabilitatea, la consătenii mei fructele au înghețat aproape sută la sută. Ministrul Bumacov s-a convins de acest lucru și a văzut disperarea din ochii oamenilor”. Potrivit lui, nu se știe dacă aceste mere vor fi primite de către fabricile de prelucrare, care au micșorat prețul de achiziție, cumpărând mere cu 40 de bani pentru un kilogram.

Anatol Caduc, producător agricol din Grimăncăuți, Briceni spune că de 30 de ani de când este în acest domeniu nu a mai întâlnit o asemenea situație. „Numai în satul nostru sunt pe copaci cam 7-8 mii de tone de mere care aparțin fermierilor mici. Totul a rămas pe câmp. Dacă în alți ani așteptau să vină cineva să le cumpere roada, acum le-a rămas numai speranța că autoritățile poate le vor întinde o mână de ajutor. Văd oamenii pe stradă plângând, este dureros”.

Producătorii susțin că vor să fie auziți, iar Guvernul trebuie să se convoace în regim de urgență și să decidă cum să susțină sectorul pomicol, altfel acesta riscă să dispară. În caz că nu vor fi auziți, agricultorii nu vor avea altceva de făcut decât să iasă în stradă.

Arina ROȘCA

PRODUCĂTORII DIN NORDUL ȚĂRII SUNT DISPERAȚI

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov s-a deplasat la începutul săptămânii în raioanele de nord ale republicii pentru a se documenta asupra pierderilor suferite de către agricultorii de pe urma înghețurilor survenite zilele trecute. În imediata apropiere de satul Rudi, Soroca, Bumacov s-a întâlnit cu un grup de pomicultori, care au vorbit despre consecințele înghețurilor, remarcând, că practic în toate livezile, unde încă n-a fost strânsă recolta, merele au înghețat.

În livada de 87 de hectare, a cărei proprietar este Silvia Andoni, au înghețat toată cele mai frumoase mere, lăsate pentru a fi culese în ultima perioadă de recoltare, așa precum se făcea în toți anii precedenți. Agricultorii au adresat ministrului rugămintea de a interveni pentru a fi ajutați de către guvern, pentru a li se recupera cel puțin parțial, din pierderi.

În raionul Ocnița Vasile Bumacov a vizitat gospodăria agricolă „Plaiul Bârlădean”, unde recolta de mere a înghețat pe o suprafață de 120 de hectare. Tatiana Pavliuc, conducătoarea acestei unități de producție a declarat că programul inițial de instaurare a unei linii de procesare a fructelor, de procurare a tehnicii necesare a fost stopat, ea urmând a căuta

mijloace financiare pentru salariul angajaților gospodăriei.

În raionul Briceni, la Colicăuți, Ministrul Agriculturii a vizitat gospodăria agricolă a lui Mihai Lupu. Aici, că și în alte gospodării, de pe urma înghețurilor, au fost înregistrate pierderi considerabile. Raionul Briceni, unde temperaturile nocturne au ajuns la 13 grade frig, a fost cel mai grav afectat de înghețuri.

O NOUĂ INTERDICȚIE DIN PARTEA RUSIEI

După cum vă relatam în numărul trecut, în R. Moldova a venit un grup de experți de la Rosselkhoznadzor pentru a verifica întreprinderile producătoare de carne din țara noastră. Se pare că acestora nu prea le-a convenit ce au găsit, astfel că responsabilii ruși au declarat că din 27 octombrie interzic importul de carne și produse din carne din Moldova. Mai mult ca atât, rușii atenționează Belarusul să intensifice controlul asupra cărnii moldovenești. De cealaltă parte, ministrul Vasile Bumacov spune că interdicția la importul de carne moldovenească „nu are nimic în comun cu calitatea și controlul producției în laboratoare speciale”.

După vizita experților ruși în Moldova, șeful Rosselkhoznadzor-ului Serghei Dancvert a declarat că aceștia au depistat cazuri de livrări din țara noastră a produselor a căror « origine nu poate fi stabilită, periculoase din punct de vedere sanitar-veterinar ». Se pare că experții ruși au constatat că în Rusia ajung produse din carne, care este procurată din piețele sătești. De asemenea, printre nereguli au fost menționate cazurile de certificare veterinară falsă a produselor din carne, iar la o serie de întreprinderi moldovenești a fost depistată incompatibilitatea capacităților acestora cu volumele de carne livrate în Rusia.

«Au fost depistate încălcări sistematice ale cerințelor și normelor veterinar-sani-

tare ale Uniunii Vamale și Rusiei, ceea ce indică lipsa unui control corespunzător din partea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor din Moldova în privința securității și controlului cărnii și produselor din carne fabricate de întreprinderile moldovenești”, se spune într-un comunicat de la Rosselkhoznadzor. „De asemenea, în Moldova lipsește sistemul de urmărire a producției, care permite controlarea calității produsului finit, începând cu materia primă pentru fabricare”, spune Dankvert.

BELARUS – NE SUSȚINE ?!

Prin urmare, Rosselkhoznadzor s-a adresat colegilor din Belarus cu rugămintea

de a intensifica controlul asupra cărnii din Moldova „deoarece multe mărfuri din această republică sunt exportate pe teritoriul Belarusului, respectiv, pot ajunge și pe piața rusă”. Belarus deocamdată nu a reacționat la această propunere. În cadrul vizitei la Chișinău de la sfârșitul lunii septembrie președintele Alexandr Lukașenko a declarat că Minsk-ul nu intenționează să se alăture sancțiunilor Moscovei împotriva Moldovei. El a subliniat că nu vede o problemă în faptul că Moldova s-a alăturat Zonei de liber schimb a Uniunii Europene, rămânând membru al Zonei de liber schimb în CSI. În cadrul unei conferințe de presă susținută pentru jurnaliștii ruși la 17 octombrie Lukașenko a reconfirmat

această poziție, criticând exercitarea presiunilor asupra Moldovei din partea Rusiei și introducerea interdicției la importul de produse vinicole, agricole și conservate moldovenești. El a menționat că nu consideră corect de a închide piața belorusă pentru produsele moldovenești și a făcut apel la ruși să nu se grăbească cu măsurile restrictive.

De cealaltă parte, Dancvert i-a avertizat pe beloruși că dacă nu se vor alătura interdicției, Rosselkhoznadzor va fi nevoit să sisteze importurile de la întreprinderile beloruse ce primesc materie primă din Moldova.

AUTORITĂȚILE – NEMULȚUMITE

Ministrul Bumacov spune că interdicția la importul de carne moldovenească de către Rusia „nu are nimic în comun cu calitatea și controlul producției în laboratoare speciale”. El consideră că Rusia duce o politică menită să influențeze societatea moldovenească. În cadrul unui interviu pentru postul național de televiziune, Bumacov a declarat că țara noastră produce carne calitativă, de o calitate și un gust extraordinar și trebuie să o consumăm în cantități mai mari, îndemnând concetă-

țenii să cumpere produse de fabricație autohtonă.

Ministrul a propus producătorilor de carne și alte produse agricole să vândă mai mult pe piața internă. Potrivit spuselor sale, producătorii moldoveni au piețe pe care trebuie să se comporte mai activ, ceea ce va duce la majorarea volumelor de vânzare. Bumacov i-a îndemnat pe producători să învețe lecțiile din trecut și să diversifice piețele de desfacere, pentru a nu se confrunta cu probleme în vânzarea mărfurilor. Într-un comentariu cum se va proceda dacă producătorii de carne vor cere compensații, Bumacov a răspuns că în cazul interdicției importului de carne aplicat de Rusia a fost cu totul altă situație. După el, este o mare diferență în faptul că 93 la sută din mere erau exportate pe piața rusă, pe când în cazul cărnii piața respectivă nu era una extrem de importantă. Aflăm de la el că Moldova nu a exportat masiv carne în Federația Rusă, este vorba despre circa 2000 de tone.

A.R.

CEA MAI IEFTINĂ SOLUȚIE PENTRU RECICLAREA DEȘEURILOR DIN LIVADĂ

După curățitul copacilor din livezi, agricultorii se confruntă cu problema crengilor rămase. Întrebarea lor este ce să facă cu ele? Vor fi adunate cu tractorul la capătul rândului și apoi arse, astfel poluând atmosfera? Sau le vor toca cu un tocător cu ciocane și cheltui pentru aceasta multă motorină pentru a obține curat în livadă.

Compania Ozonteh IMPEX S.R.L. a prezentat anul acesta la expoziția Moldagrotech a treia soluție pentru problema crengilor, pe care o consideră cea mai rațională dintre toate. Utilajul prezentat este un mărunțitor de crengi cu numele PIRANIA. Folosirea acestui utilaj permite colectarea crengilor rămase după curățitul copacilor din livezi și pădure, resturi ce nu le folosește nimeni. Totul se face operativ cu sinecosturi mici de operare.

PRINCIPIUL DE LUCRU CU ACEST UTILAJ ESTE FOARTE SIMPLU:

- La curățirea copacilor crengile sunt aranjate cât de cât, pentru ca ulterior să fie ușor luate una după alta;
- Tractorul se apropie de grămadă și un muncitor încarcă în Mărunțitor creangă după creangă. Important de atenționat că productivitatea utilajului de mărunțit prezentat, este foarte mare, de până la 5 metri cubi pe oră,
- Tocătura rezultată este în formă de bucăți mari, cam de 12 cm lungime și este colectată direct în saci;
- La sfârșitul zilei de muncă tractorul încarcă toți sacii în remorcă și îi transportă la depozitare și uscat, iar ulterior agricultorul poate să ardă bucăți mari de lemn în cazanul de acasă fără să cumpere lemne sau să achite gazul.

MĂRUNȚITORUL ESTE FOARTE INTERESANT PENTRU CĂ:

- Mărunțește crengi până la 7-8 cm în diametru inclusiv ramificații – deci poate toca toate deșeurile din livezi și pădure, pentru că tot ce are o grosime mai mare de 8 cm nu mai este deșeu, ci crengi pe care oamenii și așa le colectează;
- Mărunțește crengile în bucăți mari - ce permite folosirea lor direct ca lemn de foc, în același timp mărunțitorul are o productivitate mare, de 5 metri cubi pe oră;
- Pentru o oră de lucru un tractor consumă cam 2 litri de motorină, pe o zi de lucru consumă în jur de 20 litri de motorină, inclusiv pentru transport, timp de o zi de lucru poate colecta cam 40 metri cubi de mărunțitură de crengi.

PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:

E-mail: ozonteh@gmail.com

www.tehnicaagricola.md

Ozonteh IMPEX S.R.L.

Mob.: **0698 98 123** - Nicolae

mob.: **0685 98 250** - Nicolae

mob.: **0698 98 987** - Ion

AGROinform ÎN VIZITĂ LA INDAGRA 2014

În perioada 29 octombrie – 2 noiembrie la București, în cadrul Centrului Romexpo are loc cel mai mare eveniment dedicat agriculturii românești și nu numai – IndAgra – târgul internațional de produse și echipamente în domeniul agriculturii, horticulturii, viticulturii și zootehniei, organizat sub patronajul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România. AGROinform organizează vizita mai multor agricultori din republică la această expoziție.

Fiind un eveniment organizat an de an la dimensiuni impresionante, IndAgra aduce și de această dată în atenția publicului cele mai importante companii și instituții ale domeniului. În acest an la IndAgra își expun mărfurile și serviciile mai bine de 450 de firme din 20 de țări, ceea ce în procente înseamnă circa 3% mai mulți expozanți față de 2013, a declarat Cătălin Trifu, directorul general al Romexpo. Conform spuselor sale, IndAgra este cel mai profitabil eveniment expozițional al Romexpo (și nu numai) chiar și în condiții de criză. Concret, conform datelor furnizorului de servicii expoziționale, profitul înregistrat după o astfel de manifestare este de circa 10 procente. Nu în ultimul rând, tot cu 10 procente a crescut ca nivel și salonul de zootehnie al IndAgra. „Față de ediția anterioară avem o ușoară creștere a

numărului de expozanți. Numărul participărilor oficiale și de grup a crescut și el, de la două la patru. O creștere semnificativă se înregistrează la salonul de zootehnie care, comparativ cu ediția precedentă, a crescut în acest an. În ceea ce privește numărul de vizitatori, ne așteptăm să depășim cifra înregistrată anul trecut, care a fost de 60.000 de vizitatori”, a mai spus Trifu.

Ajuns la ediția cu numărul 19, târgul IndAgra este și în 2014 un eveniment de reper pentru specialiștii din domeniul agricol, dar și pentru publicul larg. Cele cinci zile destinate prezentării de produse și tehnologii, sunt o sursă valoroasă de informații pentru toți cei care trec pragul expoziției. Fie că vorbim despre sisteme performante pentru irigații, îngrășăminte organice, tractoare de generație nouă care pun accent pe:

diminuarea consumului, eficiență, costuri reduse de operare, sisteme de monitorizare pentru animale care se pot conecta la tabletă, laptop și smartphone sau sisteme pentru valorificarea deșeurilor agricole prin producerea de biogaz, acesta putând fi folosit la producerea de energie termică și electrică – toate pot fi regăsite la IndAgra. În completarea evenimentului în premieră, în cadrul IndAgra are loc a noua ediție a forumului China – Statele din Europa Centrală și de Est, unde sunt organizate cinci mese tematice din domeniile: industrie alimentară,

zootehnie, vegetal, eco și utilaje.

AGROinform organizează vizita mai multor agricultori din republică la acest eveniment grandios. „A devenit de-acum un obicei ca în fiecare an AGROinform să organizeze participarea producătorilor agricoli la una din cele mai mari expoziții din Europa de Est – IndAgra. Suntem prezenți la eveniment cu 19 producători agricoli din diferite sectoare de pe întreg teritoriul R. Moldova. În cadrul expoziției beneficiarii au posibilitatea să facă cunoștință cu tehnologii moderne de producere și postre-

coltare pentru produsele agricole. IndAgra – este un eveniment important și reprezintă mai multe domenii din agricultură. Printre cele mai importante amintesc industria procesatoare, zootehnie, tehnică și echipamente pentru agricultură, dar și tehnologii complexe pentru agricultură. În cadrul evenimentului este organizat și un târg al produselor autohtone naționale românești”, ne-a declarat de la IndAgra, Grigore Daraban, specialist cooperare din cadrul AGROinform. În cadrul vizitei realizate în România, AGROinform mai organizează deplasa-

rea grupului la o fermă de creștere a vacilor pentru lapte, care se află în localitatea Târziu, județul Vaslui. Ferma este una modernă și a beneficiat de fondurile europene pentru dezvoltare, susține Daraban, iar producătorii moldoveni vor avea ce învăța de acolo, cu siguranță.

Programul de vizitare al expoziției IndAgra este zilnic între orele 10:00-18:00, biletul de intrare costă 15 RON /zi, iar copiii sub 7 ani, persoanele cu dizabilități și persoanele instituționalizate beneficiază de intrare gratuită.

A.R.

FORUMUL REGIONAL AL REȚELEI NORD

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform invită membrele Rețelei de Socializare a Femeilor din Agricultură din zona NORD la un Forum regional. Evenimentul va avea loc în zilele de 13-14 noiembrie curent, la Hotelul Lido (str. Decabal, nr. 139) din or. Bălți. Evenimentul va întruni pentru prima oară toate membrele Rețelei din regiunea NORD care vor evalua împreună activitățile care au avut loc pe parcursul implementării proiectului, vor participa la ateliere de lucru, vor face cunoștință cu alte membre din rețea și vor împărtăși succesele obținute în afacerile agricole pe care le gestionează. De asemenea, în cadrul forumului va fi elaborat un plan de lucru pentru anul viitor.

Proiectul „Rețeaua de socializare a femeilor din agricultură” este susținut de Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Corporația Provocările Mileniului (MCC). Activitățile Rețelei de Socializare NORD sunt coordonate de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform. În cazul în care sunteți interesați să participați la Forumul Rețelei, nu ezitați să ne contactați.

Tel.: 022 23 56 98

ÎNCĂ UN EVENIMENT PENTRU PRODUCĂTORII MOLDOVENI

La 28 octombrie, Ambasada Statelor Unite ale Americii din București a găzduit o recepție de promovare a produselor alimentare moldovenesti și Gala Producătorilor de Fructe din Republica Moldova. Scopul acestui eveniment social a fost de a facilita contactele comerciale între producătorii moldoveni și potențialii cumpărători. Evenimentul este organizat de Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), care oferă asistență tehnică pentru a îmbunătăți și a extinde producția și marketingul în domeniul agriculturii de valoare înaltă în Republica Moldova.

“Fermierii moldoveni au făcut progrese incredibile, în anii recenti, privind îmbu-

nătățirea calității fructelor și legumelor, care întrunesc standardele internaționale de calitate și acum sunt pregătiți să livreze produse proaspete către diverse piețe în Uniunea Europeană și alte regiuni. Statele Unite salută aceste progrese, iar întrunirea informală business-to-business este o dovadă a susținerii americane

pentru eforturile întreprinse de Republica Moldova spre accesarea noilor piețe”, a declarat directorul ACED Jim Herne.

La recepție au fost invitați reprezentanții unui grup de producători din Republica Moldova, printre care și membri AGROinform, dar și ale celor mai mari rețele de supermar-

keturi din România, ai Guvernului României, precum și oficialități americane și europene, jurnaliști locali și internaționali. “Suportul din partea poporului american pentru fermierii moldoveni vine într-o perioadă când producătorii din această țară au obținut rezultate remarcabile în ce privește conformarea cu cerințele fitosanitare și de certificare, însă ei au nevoie de relații de afaceri pentru a genera vânzări. Participanții la această recepție au avut posibilitatea să guste din fructele expuse de producătorii moldoveni și să le compare cu produsele similare din România și alte țări. Sperăm că gustul deosebit a convins oaspeții că merele, strugurii de masă și celelalte fructe merită a fi cumpărate”, a subliniat Dl. Herne.

PÂINE SĂNĂTOASĂ COAPTĂ CU MULTĂ DRAGOSTE

Îi place să spună că are o brutărie artizanală, adică coacerea pâinii a devenit o ocupație pe care o practică cu multă artă. Dorin Mereuță, un tânăr economist din Căușeni, a pus pe roate o afacere cu pâine sănătoasă coaptă din făină integrală. Este în acest domeniu de puțin timp, doar un an și deși încă nu poate vorbi despre venituri, are o satisfacție enormă de la faptul că familia și clienții lui consumă pâine 100 % naturală, iar interesul față de produsele sale începe să crească tot mai mult.

Brutăria artizanală este o mică afacere de familie a lui Dorin Mereuță, un tânăr din Căușeni. Ideea i-a venit împreună cu soția și au decis să se întoarcă la modul tradițional de preparare a pâinii. Deviza lor este că gustul pâinii adevărate nu trebuie dat uitării. După ce li s-a născut fetița, au hotărât că nu vor permite ca ea să consume produse de panificație din magazine, biscuiți cu E-uri, adaosuri și amelioratori. Prin urmare au hotărât să pună bazele unei brutării artizanale (adică practicat cu artă – n.r.) unde să coacă pâine sănătoasă, 100 % naturală din făină integrală. Au conceput și câteva produse exclusiv pentru copii. „Toți avem probleme de sănătate, nu știu dacă în zilele noastre este cineva sănătos pe deplin. Am hotărât că dacă putem coace pâine sănătoasă, de ce să nu o facem? De ce să ne îmbolnăvim și mai mult consumând ceea ce ni se propune în comerț?”, se întreabă tânărul.

„Suntem din provincie și vrem să încercăm să ne alimentăm cât mai natural. Să ne amintim cum se cocea pâinea acum câțiva zeci de ani în urmă. Făina era măcinată la moara de vânt sau de apă, unde bobul era strivit de două pietre, la rece, păstrându-și toate substan-

țele nutritive. Adusă acasă, făina era cernută cu dibăcie, plămădită cu botcale, miere și apă de izvor, frământată cu dragoste de gospodine și coaptă cu căldură în cuptorul cu lemne”, ne spune Dorin. Potrivit lui, toate aceste lucruri sunt departe de realitatea noastră, unde oamenii în pofida faptului că știu de riscul la care se supun zilnic, optează pentru mâncarea rapidă și nesănătoasă.

Tânărul susține că pâinea modernă este una comercială care se face într-o oră - două, productivitatea este mare pentru consum larg, interesul comercial predomină mai mult decât aspectele naturale. „Noi am vrut să creăm o alternativă la ceea ce se

vinde acum. După ce am început să facem pâine, nouă ne-a plăcut, am recomandat prietenilor, cărora tot le-a plăcut și așa a început afacerea noastră. Pâinea coaptă în brutăria noastră este din făină integrală naturală, proaspăt măcinată la moara de piatră. Coacerea se face în cuptor tradițional cu lemne. În timpul coacerii nu este folosit uleiul vegetal, ci tărâța de grâu cu scopul de a obține o pâine necancerigenă”, susține Dorin Mereuță.

Aflăm că pâinea integrală are un aport nutritiv complex de minerale, fibre, aminoacizi și vitamine. Există un raport ideal, echilibrat între proteine și glucide. Senzația de sațietate apare mult mai repede, evitându-se astfel abuzul cantitativ. Este mai bine tolerată de bolnavii diabetici, deoarece are un conținut mai redus în glucide și reprezintă cel mai bun remediu profilactic împotriva constipației, precum și este lipsită de E-uri. La brutăria lui Dorin este produsă pâine din făină integrală de grâu cu hamei, ghimbir și miere de albi; pâine din făină integrală de secară cu hamei și miere de albi; pâine de făină integrală de secară, cu botcale de secară fără miere de albi; pâine din făină integrală de grâu cu hamei, miere de albi, fructe uscate, nuci și semințe de floarea soarelui. Oricare din aceste pâini de o cantitate de 750 gr este vândută cu 15 lei, iar cea de 500 gr - cu 12 lei. „Vrem să facem accesibilă pentru toată lumea o astfel de pâine sănătoasă”.

DROJDIA – PERICOL PENTRU SĂNĂTATE

Dorin Mereuță ne spune că drojdia este dăunătoare

pentru organismul uman. El susține că în Uniunea Europeană au fost făcute cercetări, precum că drojdia termofilă este dăunătoare pentru sănătatea noastră. Ea nu se distruge la temperaturi și nimerind în organism celulele din drojdie nu sunt eliminate, dar se înmulțesc. „Oamenii au uitat gustul adevărat al pâinii. Pe vremuri pâinea se cocea întotdeauna prin dospire, toate componentele de fermentare erau exclusiv de origine vegetală. Aluatul se prepara din făină de secară, orz și grâu. Anume acești fermenți îmbogățeau organismul cu vitamine, enzime, biostimulente și mai presus de toate îl saturau cu oxigen. Datorită acestui fapt corpul uman devenea mai energic, mai eficient, mai rezistent la răceli și alte maladii”.

Drojdia termofilă utilizată în panificație, spune Dorin, nu vine din natură. Celulele ucigașe de drojdieucid celulele sensibile umane, mai puțin protejate în organism, prin emanarea substanțelor otrăvitoare cu greutate moleculară mică. Drojdiile termofile se multiplică în organism într-o progresie geometrică și permit microflorei patogene să trăiască în mod activ, să se înmulțească, inhibând micro-

flora normală. Aflăm că utilizarea produselor alimentare preparate pe bază de drojdie termofilă, cauzează formarea cheagurilor de nisip, iar apoi a pietrelor în vezica biliară, ficat pancreas, constipație și formarea tumorilor.

CALITATE VERSUS CANTITATE

Dorin Mereuță spune că brutăria lui produce cantități mici de pâine și nu-l interesează cantitatea, dar calitatea produselor. „Nu intenționez să mă extind mult, nu vreau ca acest proces să dăuneze cumva calității produselor”. Zice că din punct de vedere financiar nu iese aproape nimic, de un de zile doar finanțează afacerea. „Ca să ajungi să înțelegi că merită să faci asta din punct de vedere financiar, trebuie să avem comenzi mai mari, noi le putem satisface, dar nu le avem”. În orașul natal au început să fie tot mai cunoscuți. Și-ar dori să intre cu marfa sa în anumite magazine, să deschidă un punct unde poate să-și vândă produsele, dar spune că toate acestea sunt costisitoare. „Totuși vom continua în direcția abordată inițial.

Poate vom mai face câteva produse exclusiv naturale și ne orientăm spre calitate. Mă interesează ca tot ce fac să fie natural, ecologic și curat”, ne spune Dorin.

Pe lângă pâine, tarte cu fructe, biscuiți, Dorin Mereuță vinde numai la comandă și făină integrală de grâu, secară, orz, porumb. „Avem moara noastră de piatră, unde producem făina integrală. În pâine punem doar făină proaspăt măcinată, nu mai mult de 2-3 săptămâni, nu facem stocuri mari de făină”. Dorin susține că există o mare deosebire între făina albă și cea integrală. Cea integrală, în timpul măcinării la moara de piatră temperatura nu depășește 40 % ceea ce permite ca toate vitaminele, aminoacizii, taninurile din bobul de grâu să rămână în făină. „Așa cum omul rezistă la 40 de grade, așa e și cu grâul. După care noi nu alegem tărâțele, germeii, endodermul - sunt componente care rămân în făină și ajung în pâine. Grâul conține toți cei 10 aminoacizi esențiali. Pe când făina albă se obține la morile cu roțile, unde se ating temperaturi foarte mari în timpul măcinării, distrugând vitamine, enzime și substanțele nutritive”.

Potrivit lui, actualmente făina modernă pe care o cunoaștem este doar endoderm, cele două componente importante ale făinii sunt aruncate, vorbim despre germeii și tărâțele. Dorin ne-a mai spus că a discutat cu mulți specialiști din domeniu și ar vrea chiar să publice analizele la făina pe care o produce el în comparație cu analizele la făina din comerț, pentru ca consumatorii să poată vedea diferența.

Arina ROȘCA

SERVICIILE OFERITE DE REȚEAUA FEDERAȚIEI NAȚIONALE A AGRICULTORILOR „AGROINFORM”

Dezvoltarea afacerilor

- Elaborarea planurilor de afaceri (acreditați la programele IFAD și proiectul ACED)
- Asistență la elaborarea pachetului de documente pentru accesarea finanțărilor
- Asistență la efectuarea studiilor de fezabilitate a investițiilor și identificarea furnizorilor de echipamente
- Asistență la pregătirea aplicațiilor pentru accesarea subvențiilor
- Organizarea vizitelor și misiunilor de afaceri

Dezvoltarea cooperativelor de marketing

- Asistență la crearea și dezvoltarea cooperativelor de marketing
- Asistență la crearea și dezvoltarea asociațiilor profesionale pe produs
- Instruiri în dezvoltarea afacerilor și cooperativelor de marketing

Servicii de marketing

- Servicii de intermediere a producției agricole
- Oferirea informației despre prețuri și piețe
- Promovarea cererilor și ofertelor comerciale
- Elaborarea studiilor și cercetărilor de piață

Pentru informații suplimentare apelați
oficiul național de coordonare
și organizațiile regionale
ale Federației AGROinform
Tel.: 373 22 23 56 98
Fax: 373 22 23 78 30
www.agroinform.md
www.agravista.md

EFICIENTIZAREA ENERGETICĂ – TOT MAI IMPORTANTĂ ÎN AGRICULTURĂ

Eficiența energetică înseamnă utilizarea rațională și reducerea consumului de energie prin anumite soluții și metode de lucru, ce permit utilizarea unei cantități mai mici de energie. Eficientizarea nu înseamnă neapărat reducerea costului la energie prin reducerea consumului, dar reducerea costului la energie prin eficientizarea consumului. Uniunea Europeană în ultima perioadă pune un mare accent la capitolul consumul eficient al resurselor energetice. Eficientizarea consumului se poate obține prin realizarea unui studiu de audit energetic pentru a se vedea ce instalații consumă nejustificat energie în cadrul unei întreprinderi. În țara noastră este o practică mai puțin cunoscută realizarea auditului energetic, iar agenții economici încă nu au înțeles pe deplin importanța acestei acțiuni. Despre toate aceste subiecte **AgroMediaInform** a discutat cu Nicolae Covalenco și Boris Gherciu, specialiști în domeniul eficientizării energiei.

A: Cât de important este aspectul eficientizării consumului de energie, mai ales în agricultură?

B.G. Am absolvit Universitatea Tehnică, sunt specialist în electrificarea agriculturii, adică tot ce ține de folosirea energiei în agricultură. Am fost specialist în gospodăria experimentală Grătiești timp de 16 ani, prin urmare experiența mea este una mare. În prezent mă ocup cu oferirea serviciilor de consultanță, de proiectare, de folosire eficientă a tuturor resurselor energetice care sunt utilizate într-o gospodărie sătească. Acordăm consultanță pe probleme de irigare a livezilor, automatizarea procesului de irigare prin picurare, utilizarea tehnologiilor moderne la ferme, păstrarea roadei, prelucrarea acesteia etc. Agricultorii inevitabil se confruntă cu probleme de organizare a consumului de energie, chiar de folosire a energiei electrice, pentru că nu au cunoștințe și nici pe cine întreba. Le putem oferi consultații utile încă de la proiectarea instalațiilor până la folosirea eficientă a acestora. La stadiul de proiectare noi am putea prevedea unele momente care pe viitor pot să ușureze și să eficientizeze munca și exploatarea de mai departe.

N.C. Sunt doctor în științe tehnice, fost profesor universitar și autorul mai multor invenții în domeniul energetic. În prezent mă ocup cu eficientizarea consumului de energie, cu auditul energetic, cu iluminarea stradală, utilizarea energiei solare. Auditul energetic reprezintă estimarea cheltuielilor de energie și găsirea unor soluții eficiente de utilizare a acesteia. Atunci când vorbim despre eficiență și beneficii trebuie luate în calcul mai multe aspecte, cum ar fi investițiile

și cheltuielile pentru forța de muncă, deservirea, riscurile etc. În final se adună o sumă destul de mare. Oamenii de multe ori când se apucă de ceva nu prevăd anumite chestii pentru că pur și simplu nu se gândesc la ele. Atunci venim noi, care avem cunoștințe într-un domeniu mai îngust și punem în aplicare ceea ce cunoaștem. Din păcate puțină lume are capacitatea de a învăța pe cont propriu, au absolvit facultatea și consideră că știu totul. Însă lumea e în mișcare permanentă, lucrurile se schimbă și trebuie de citit pentru a avea rezultate. Atunci când se confruntă cu o problemă tehnologică ce ține de calitate este o chestie, dar când se confruntă cu o problemă care costă vieți omenești, situația este foarte gravă. Asemenea situații apar din lipsa cunoștințelor tehnice, există niște regulamente, reguli pe care omul care nu e din domeniu nici nu bănuiește că sunt. Prin urmare totul trebuie să fie făcut conform regulilor. Unele sunt rămase din perioada sovietică, dar ele sunt valabile și azi, nu sunt chiar cele mai proaste. De exemplu, am avut o situație când am propus primăriei capitalei să începem eficientizarea consumului de apă în grădinițe și școli. Situația era că consumul mediu de apă

pentru un copil în Chișinău era de 75 litri pe zi, însă standardele sovietice presupuneau 12 litri. Mi s-a răspuns că standardele sunt vechi, nu mai sunt bune. Totuși practica a demonstrat că nu este chiar așa și am reușit să revenim la această cifră. Într-o localitate se propunea în loc de cazangerie pe cărbune, una pe peleți (rumeguș presat). Eu însă le-am zis să tragă o țevă de gaz, pentru că la 50 de metri de instituția respectivă trecea conducta de gaz. Le-am demonstrat de câte tone de peleți au nevoie, care vor fi cheltuielile etc și au acceptat ideea cu gazul. Auditul energetic cere niște cunoștințe destul de vaste. Vorbim de două aspecte ale eficientizării: electricitatea și căldura. De exemplu, în cazul unei grădinițe sau școli, vedem care este situația și venim cu propuneri reale. Fie trebuie izolată clădirea, fie trebuie revizuit sistemul de încălzire, poate trebuie de schimbat ceva, vedem care este cazanul folosit, care e randamentul lui. La fel prin ventilație se pierde multă căldură, trebuie de pus recuperatoare eficiente, însă ele sunt scumpe etc. Astfel, tot ce propunem trebuie să reprezinte soluții reale bazate pe calcule.

B.G. După ce ne facem munca oamenii observă cât de importantă a fost aceasta și câtă economie pot să facă pe baza utilizării eficiente a resurselor energetice. Din păcate, încă sunt agenți economici care nu înțeleg importanța acestui proces. Vă dau un exemplu, am mers la o fabrică de păsări unde am văzut un surplus de consum de resurse energetice la producerea cărnii de pui. Am pro-

pus să realizăm un audit, teoria demonstrează că există o posibilitate reală de scădere a costurilor energetice, însă nu s-a dorit. De asemenea, la fel ni s-a răspuns și în cazul unui complex de porci unde investitori sunt danezi, dar angajații sunt moldoveni. Nu există interes pentru eficientizare. Se cheltuie mai mult în procesul de producere, iar asta se vede ulterior în prețul produsului și plătește consumatorul.

N.C. Nu există interes în eficientizare pentru că există altfel de interese, de cartel. Însă într-un final are de pierdut consumatorul, pentru că el nu are de ales și acceptă prețul care i se propune. Din păcate, Moldova suferă de o lipsă generală de organizare. Cert este că eficiența energetică este foarte actuală. Resursele se scumpesc, pe de o parte se scumpește gazul, la fel cu cărbunele vor fi probleme pentru că vedeți ce se întâmplă în Donbas, resursele de biocombustibil tot sunt limitate. Mai putem pune accent pe radiația solară și pe frigul pe care-l avem.

A: Credeți că putem folosi eficient energia solară ca o alternativă la cea tradițională?

N.C. Din păcate, energia solară practic nu este utilizată la noi. Mentalitatea noastră e stranie, noi avem 7-8 luni de soare pe care îl putem folosi, dar nu o facem. Eu am multe invenții la activ. Una am elaborat-o timp de vreo 10 ani, este vorba despre o instalație pe care o consider cea mai ieftină din lume. Nu ieftină din punct de vedere al calității, dar ca investiție. Este foarte eficientă, am testat-o, am prezentat-o la o expoziție a inventatorilor,

mi-au dat o medalie și a rămas pe loc. Am încercat să o scot în vânzare la noi în țară, dar interesul a fost prea mic. Mi s-a răspuns că este o instalație bună pentru sat, mai puțin oraș. Vorbim despre un panou solar, care poate fi utilizat pentru încălzirea apei menajere, dar poate servi și ca acoperiș, pentru că am îmbinat acoperișul cu încălzitorul solar. Apa poate fi încălzită în cantități enorme, iar clădirea poate fi protejată de umezeală. Am prevăzut că ele pot fi folosite și ca uscătorii pentru fructe, legume și ierburi medicinale. Sezonul de colectare a roadei coincide cu maximum de căldură, ea poate fi deplasată în câmp, fructele pot fi uscate și se obține un produs ecologic curat ceea ce este căutat în Europa. Procesul este pe deplin automatizat, uscătorii este încărcată și nu se oprește până produsele nu sunt gata. Până în prezent stă conservată această invenție. Mi s-a propus din Panama să merg la ei să facem o fabrică pentru a produce aceste instalații, probabil că noi pe urmă le vom cumpăra de la ei, mi s-a propus în India să plec cu ele. Eu însă stau la îndoială.

A: Dar de ce este nevoie ca lucrurile să fie mișcate din loc?

N.C. Noi cumpărăm acum de la chinezi așa gen de panouri. Dacă comparăm cu ce este pe piața noastră numai colectorul este 800 de euro. Cel inventat de mine este mult mai ieftin ca al lor, dar și profitabil din punct de vedere investițional. Ieftin deoarece folosesc policarbonatul, care se produce în cantități mari, nu costă scump și este rezistent. Eu nu am bani să pornesc o afacere pentru a produce panouri. De regulă, investițiile pentru producerea instalațiilor solare se întorc în 6-8 ani, în cazul nostru cred că e vorba de două sezoane. Este nevoie doar de cineva care vrea să câștige bani și să înceapă producerea. O familie din două persoane are nevoie de o instalație de doi metri pătrați, care pe timpul verii încălzește 130 de litri de apă până la 70 de grade. Ar costa cam 300 dolari și ar include panou solar,

toate accesoriile, acumulatorul, vasul termoizolant de 130 litri și o ramă. La oraș, de exemplu, cum în această toamnă a fost cald de pe la mijlocul lui septembrie, însă în apartamente e frig, până se dă căldură se poate de încălzit încăperea. De regulă acest sistem poate fi îmbinat cu cel de încălzire, or cel electric, pentru că degrabă începe perioada înnoată a Moldovei, când nu avem soare aproape deloc până pe la sfârșitul lui februarie. Garanția la policarbonat este 10 ani de zile, panoul este ușor, cântărește vreo 3 kg. Din păcate în Moldova inventatorii au numai cheltuieli, pentru că nu avem piață inovativă aproape deloc. Am mai elaborat o invenție, este la nivel de proiect, este vorba despre utilizarea gheții pentru răcire. S-ar putea de creat un frigider unde înghețarea și scoaterea frigului din ghețarie s-ar face în regim automat. Am găsit o soluție eficientă convenabilă din punct de vedere energetic. Ghețaria ar putea fi folosită ca frigider pentru legume, fructe, carne. Cum vine frigul, dacă temperatura scade până la minus 2, înseamnă că esti asigurat tot anul cu gheață. Este o nișă neutilizată în lumea modernă.

A: Cum rămâne cu energia eoliană?

N.C. Recent cineva m-a întrebat dacă e eficient să facă o moară de vânt și i-am spus să se lase de idee. Nu avem vânt în volum necesar. Sunt doar niște zone, curenți unde aceste mori pot fi folosite, dar ele vor lucra episodic. Moara adună grâu și când este vânt va măcina. Noi avem nevoie de energie permanent, prin urmare ea trebuie acumulată, iar acumulatorii costă mult și de aceea e necesar de construit mori la înălțimi de peste 50 m, pentru că acolo permanent este vânt. Există o problemă cu stațiile eoliene, ele nu sunt ecologic curate. Prima stație a fost construită în Crimeea și a dat faliment. Poluarea de la stație e foarte mare și încă e dăunătoare pentru zborul păsărilor. Cea din Crimeea genera infrasunete dăunătoare omului. În Europa au apărut multe stații eoliene, noi suntem tentați să copiem de acolo, dar ele sunt puse în mare, de exemplu. Vântul pe Atlantic este permanent și puternic și se află departe de așezările umane.

B.G. Mai este și costul mare al investiției. Energia va costa mai scump, iar acest lucru va lovi cu siguranță în buzunarul consumatorilor.

A: Vă mulțumim pentru discuție.

EXPOZIȚII CU MULTĂ PLOAIE ȘI PUȚINI VIZITATORI

Săptămâna trecută la Moldexpo s-au desfășurat expozițiile Moldagrotech și Farmer – destinate producătorilor agricoli și tuturor celor care activează în sectorul agrar. Cu toate că două zile la rând a fost ploaie și timp urât, vizitatorii nu au ocolit expozițiile. Totuși majoritatea a venit mai mult să vadă decât să cumpere, pentru că prețurile la tehnica agricolă nu prea sunt pentru buzunarele moldovenilor. Unii participanți ne-au declarat că în comparație cu alți ani, sunt mult mai puțini vizitatori.

Mulți au denumit săptămâna trecută drept Săptămâna Agroindustrială din cauza celor două expoziții. Numai că agricultorii afectați de criza embargoului, în căutare de piețe de desfacere, sau cei care au rămas acasă să-și strângă produsele de frica înghețurilor, nu prea au apreciat atenția care le-a fost acordată. În schimb, Vasile Bumacov, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, (MAIA) în deschiderea evenimentului a ținut cu orice preț să sublinieze importanța națională a celor două evenimente. Potrivit ministrului, evenimentul s-a transformat într-un forum unde sunt prezentate realizările complexului agroindustrial din țară și tendințele unei agriculturi eficiente. „Cele două expoziții sunt un barometru al situației din domeniul agriculturii, care este ramura de bază a economiei naționale”, crede ministrul.

Făcând referire la Farmer, ministrul a amintit că suntem o țară agrară și avem nevoie de o agricultură durabilă și performantă. Anul acesta la expoziția în cauză și-au expus produsele 280 de companii agricole, gospodării țărănești, asociații naționale, institute de cercetări, din toate regiunile țării, dar și de peste hotare din țări precum Grecia, România, Rusia, Ucraina, Polonia și Turcia. La standuri au fost prezentate fructe și legume, struguri, cereale, carne și mezeluri, produse lactate, produse de panificație, uleiuri vegetale, material semincer și săditor, echipamente pentru întreprinderile avicole de la producători, medicamente de uz veterinar, puieți de pomi fructiferi, copaci și plante decorative etc.

Printre curiozitățile expoziției amintim despre puieții de goji sau ziziphus. Copacul Paulownia este o altă curiozitate pentru noi. Acesta este un copac-minune, originar din China, care ajunge la o înălțime de 20 de metri în doar 3 ani. La această vârstă, el are deja o masă lemnoasă de 0,3 metri

cubi și poate fi recoltat, furnizând un lemn de esență dură, curat și fără noduri, ideal pentru realizarea de produse de lux (iahturi, avioane ușoare, instrumente muzicale, mobilă scumpă). Prin urmare este vorba despre un lemn valoros și foarte căutat, în special pe piețele occidentale, unde ajunge să fie livrat la un preț de câteva sute de euro/mc.

La Moldagrotech au participat în jur de 144 de companii din 16 țări. De asemenea în cadrul celor două expoziții s-au desfășurat diverse concursuri, au fost acordate premii bănești și medalii pentru diverse rezultate obținute în agricultură.

CE SPUN AGRICULTORII

Victor Melnic din Jora de Mijloc, Orhei, membru

AGROinform, a venit la expoziție cu material săditor. „Sunt aici cu puieți și cu fructe. Am venit să ne prezentăm produsele, să vadă alți agricultori ce avem noi, dar să vedem și noi ce au adus ei. Este multă tehnică bună, îngrășăminte noi. Nu prea ne convin prețurile, dorințe avem multe, câte ceva poate vom cumpăra”. Agricultorul susține că în ultima perioadă a scăzut foarte tare interesul față de copaci și nu înțelege de ce se întâmplă asta, pentru

că acei care sădesc acum livadă vor obține roade abia peste cinci ani. „Nimeni însă nu știe ce va fi atunci. Noi toți spunem că fructele noastre sunt bune, dar pentru europeni sunt alte standarde. Ca să schimbăm soiurile, trebuie să aducem altele din Europa, să sădim puieți, este dificil și nevoie de mult timp”. Victor Melnic spune că livrează materialul săditor potrivit contractelor pe care le au. Susține că la Farmer e mult mai puțină lume ca în ceilalți ani, pentru că agricultorii nu prea au bani.

Valentina Ghețu reprezintă Mănăstirea Nașterea Domnului din Zăbriceni, Edineț. A venit la expoziție cu legume, pâine din cereale integrale, miere. Un produs aparte al mănăstirii sunt ceaiurile din plante medicinale, despre care spune că sunt ecologic curate. Călugării de la mănăstire au semănat mentă, melisă, calendulă, salvie, rozmarin și mușetel și au amenajat o încăpăre specială pentru uscarea adecvată a plantelor. La mănăstire sunt crescute legume în câmp deschis pe o suprafață de 7 ha. Produsele mănăstirii sunt certificate din punct de vedere ecologic și crescute fără utilizarea chimicalelor de sinteză.

Institutul de cercetări pentru culturile de câmp „Seleția” din Bălți este reprezentat de către Ludmila Antoci, specialist pentru expoziții. „Am venit cu se-

mințele create de cercetătorii noștri. Ne ocupăm cu crearea soiurilor și hibrizilor de câmp, elaborarea tehnologiilor moderne de cultivare, producerea și realizarea semințelor de calitate, elaborarea sistemului de agricultură durabilă. Expoziția este una bună, necesară, pentru că aici ne cunoaște lumea, punem bazele unor noi colaborări”, susține aceasta. Întrebată de noi dacă au și semințe modificate genetic, Ludmila Antoci neagă acest fapt. „Noi fugim de ele, deși suntem întrebați dacă avem astfel de semințe, pentru că ele dau roadă mai bogată. Însă lumea nu se gândește ce consecințe pot avea asupra sănătății”, crede femeia.

Ana Gadarag a venit la expoziție cu miere și produse din miere. Susține că are așteptări mari de la eveniment, dar lumea nu prea se îngheșuie să cumpere, pentru că nu prea sunt bani. „Un kg de miere nu este mai scump ca unul de carne, pe care îl mâncăm la o masă, dar mierea ține o lună și e sănătoasă. Avem polen, păstură, diferite sorturi de miere, lăptișor de matcă – un produs foarte bun pentru sănătate. Avem lumânări din ceară naturală”.

Ala Gherman este din Râșcani și se ocupă cu producerea fructelor și legumelor uscate. „Sunt 18 poziții pe care le uscăm, începând cu vișină, cireș, coacăză neagră, terminând cu zămos, bostan, mere, pere, gutui, struguri. Avem o gamă largă de produse și suntem unica întreprindere din țară care usucă la electricitate, prin urmare produsul obținut este unul foarte

curat și suntem certificați pentru exporturi”. Aflăm că întreprinderea vinde și în țară, dar cel mai mult peste hotare. Nu au livezi, nici magazine pentru a-și vinde marfa, deoarece consideră că într-o țară normală fiecă-

Femeia spune că își dorește ca autoritățile să se gândească puțin și la producătorii locali. Potrivit ei, în prezent este mult mai ușor să faci un import, decât un export. Importul îl poți face în câteva ore, pe

re trebuie să-și facă munca sa, cineva crește, altcineva prelucrează, al treilea vinde. Spune că nu au fost afectați de embargoul cu Rusia, deoarece nu exportau în această țară. Potrivit ei, ca să obții un produs uscat de o calitate superioară, trebuie să folosești fructe de calitate înaltă. „Nu se usucă orișice cum se credea altădată, că fructele uscate sunt un produs de calitate joasă la un preț mic. Doar din produs calitativ poți să obții un produs uscat calitativ. Fructele uscate sunt foarte bune pentru sănătate. Ele conțin microelemente care se asimilează de organism în proporție de 90 %, ceea ce nu ne dă nici o vitamină. Microelementele și fibrele curăță intestinalele, elimină metalele grele etc”.

când exportul în 3-4 zile, sau chiar o săptămână, atât de greu se obțin documentele. „Vorbesc despre certificatul Euro 1, trebuie o zi-două-trei să-l obții. Mai există și o neconcordanță, în acest certificat trebuie să fie inclus certificatul fitosanitar, pe care nu-l poți face până nu ai primul certificat. Nu ar trebui să existe atâtea probleme, exporturile ar trebui să aibă o undă verde. Dacă țara care îmi primește marfa de ani de zile, nu are probleme cu ea, de ce aici mă confrunt cu ele? Vreau să vă spun că fructele uscate sunt întrebate peste hotare în cantități pe care Moldova nu le poate asigura”, ne spune antreprenoarea.

DEZBATERI DESPRE PROBLEMELE DIN AGRICULTURĂ LA ACED

Săptămâna trecută Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) a invitat producătorii agricoli și responsabili din cadrul autorităților de profil la o masă rotundă, pentru a dezbate niște subiecte și a găsi eventuale răspunsuri. Subiectele abordate au fost mai multe, amintim despre problema lipsei accesului la apele subterane în scop de irigare; lacunele din legislație privind funcționarea cooperativelor de întreprinzător; procesul complicat de înregistrare a îngrășămintelor și substanțelor de stimulare a creșterii plantelor și certificarea fitosanitară pentru exportul produselor agricole.

Masa rotundă a avut loc în sediul ACED și a întrunit în jur de 20 de invitați. Primul subiect discutat a vizat problema lipsei accesului la apele subterane în scop de irigare. Ion Perju, vice-director

procesul este reglementat de o agenție, care intervine în dependență de situația climaterică din anul respectiv. Dacă este suficient debitul de apă, se permite utilizarea acestor resurse, dacă este un an secetos se

au recunoscut că în țară producătorii utilizează apa din resursele subterane, deținând fântâni arteziene sub anumite pretexte. „Producătorii tot timpul găsesc ieșire din situații și utilizează masiv aceste ape. Însă acest proces trebuie reglementat”, crede Suvac. S-a convenit într-un final că problema necesită o analiză mai detaliată, după care urmează a fi înaintate propuneri pentru modificarea legii.

LACUNE ÎN FUNCȚIONAREA COOPERATIVELOR

Potrivit lui Ion Perju problema a apărut în ultima perioadă, când procesul de creare a grupurilor de producători a devenit desul de intens. El a amintit în acest context că ACED susține crearea grupurilor de producători inclusiv prin intermediul AGROinform. Prin urmare, potrivit lui, problema apărută este aplicarea dublă a taxei pe valoarea adăugată (TVA) la care sunt supuse mărfurile furnizate de către membri prin intermediul grupurilor de producători. Vadim Codreanu, specialist agro-business din cadrul AGROinform a declarat că atunci când sunt consultați producătorii pentru a se uni în cooperative sau alte forme de organizare, aceștia invocă dubla aplicare a TVA ca unul din impedimentele asocierii. „Se primește așa o situație, pe de o parte statul susține și finanțează acest proces, pe de altă parte ei trebuie să aștepte o perioadă mare ca să-și recupereze aceste cheltuieli”.

Potrivit lui Igor Gorașov producătorii care se unesc în grupuri au anumite înlesniri, stimulente, dar au și obligații, până la 75 % din producția proprie trebuie livrată prin intermediul grupului, iar scriind factura, apare TVA. „Minis-

terul Finanțelor nu a făcut nici o metodologie cum să fie contabilizată afacerea dată și le tratează ca simpla vânzare-cumpărare, se primește o taxare dublă. Însă în legea privind cooperativele de întreprinzător scrie că în cadrul relației membru – cooperativă, marfa nu se taxează. Pe de o parte guvernul încurajează cooperarea producătorilor, pe de altă parte este împiedicat acest proces”.

Mihai Suvac recunoaște că este nevoie de făcut o revizuire a cadrului legal pentru că problema constă în faptul că produsul se mișcă în calitate de marfă și el este taxat la anumite etape. „Dacă producătorul și așa este plătitor de taxe, iar când marfa pleacă de la grup iar se plătește, atunci se primește o taxare dublă. Sunt mai multe legi care trebuie modificate. Care sunt aceste legi? Cea privind crearea grupului de producători sau codul fiscal? Trebuie să se facă propuneri concrete ca să fie foarte clar că volumul de volumul de marfă care se vinde prin intermediul grupului de producător nu se taxează”, spune acesta.

ÎNGRĂȘĂMINTE CU PROBLEME

Un alt subiect care a fost dezbătut la masa rotundă vizează procesul complicat de înregistrare a îngrășămintelor și substanțelor de stimulare a creșterii plantelor. Olesea Ghedrovici, expert în cadrul Asociației Businessului European, a declarat că sunt situații când un agent economic care vrea să aducă un îngrășămintă în republică trebuie să plătească pentru testare în jur de 3800 de euro, deși vorbim despre un produs care este certificat în UE. Întrebarea

ei a fost de ce autoritățile statului nu recunosc testările făcute în UE.

Tamara Rozneriță, șefa Direcției Protecția Plantelor și Siguranța Alimentelor de Origine Vegetală din cadrul MAIA susține că procesul de testare și omologare a îngrășămintelor a fost facilitat, cu atât mai mult în cazul celor venite din UE. „Totuși chiar dacă produsele sunt omologate în UE, fiecare stat atestă produsele în dependență de condițiile climaterice din țara lui, cu atât mai mult noi, care nu suntem membri UE, iar clima noastră diferă de cea europeană la unele aspecte”. Potrivit ei, prețurile noastre pentru înregistrarea produselor sunt foarte mici comparativ cu cele din alte țări, iar unele teste făcute în Europa, automat sunt recunoscute la noi. Ea declară că reglementările ce țin de omologarea fertilizantilor au fost complicate, dar au reușit până la urmă.

Potrivit lui Nicolai Danilov, vice-administratorul Centrului de Omologare și Testare, ca să faci testele unui îngrășămintă este nevoie de 17-19 mii de lei pentru o singură cultură, iar cei care fac zarvă legat de prețuri sunt agenții economici care vor să ocolească legea și să facă business pe seama cuiva. Mihai Suvac spune că este important să se respecte reglementările în domeniu, pentru că de multe ori ne confruntăm cu situația că fie produsul nu lucrează, fie utilizarea incorectă duce la creșterea de nitrați. Producătorul Igor Gorașov susține că procesul de înregistrare a îngrășămintelor este unul complicat, iar țara noastră a pierdut destui bani deoarece nu s-a putut aduce anumite substanțe necesare în agricultură.

Andrei Mihalache, reprezentantul unui producător de fertilizanți organici din Franța, susține că costurile de înregistrare nu sunt mari pentru ei, deoarece sunt interesați să ajungă pe piața noastră. Potrivit lui, a existat o încercare de a facilita procedura de recunoaștere pentru fertilizanți organici care au notificarea CE. „Nu avem nimic împotrivă să existe plată pentru omologare, dar aceste produse ar putea să fie scutite de testare. Produsul nostru e utilizat la tot ce are rădăcină, iar dacă depunem dosarul pentru fiecare specie, cifra va fi foarte mare. În acest caz ne vom limita la o cultură, să zicem vița-de-vie, dar astfel îi neglijăm pe cei cu legume. Ar fi un compromis pentru toți dacă tot ce e organic, cu sigla CE să fie recunoscut aici”.

Spre surprinderea organizatorilor ultimul subiect care privește certificarea fitosanitară pentru exportul produselor agricole s-a dovedit a fi cel mai puțin problematic. Cei prezenți au declarat că nu există probleme referitor la obținerea certificatului fitosanitar, unii din ei amintind că poate uneori acesta nu trebuie acordat cu atât de multă ușurință. S-a vorbit despre faptul că este nevoie de o atenție deosebită față de calitatea și inofensivitatea produselor, pentru că dacă acestea vor fi întoarse din Europa pe motiv de calitate, va fi o problemă foarte serioasă. În acest context, Svetlana Lungu, șefa secției Carantină Internă din cadrul ANSA a declarat că producătorii trebuie să-și facă autoevaluarea producției pentru a nu permite asemenea situații.

Arina ROȘCA

ACED a declarat că acest subiect a fost de nenumărate ori discutat împreună cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), dar încă există neclarități. „Pe de o parte sunt anumite reglementări în care se spune că nu se acceptă săparea unei fântâni arteziene pe vârful unui deal, de exemplu, pentru utilizarea apei pentru irigare, dar sunt specificații că poate fi săpată în caz că există o decizie de guvern în acest sens”.

Producătorii agricoli prezenți au susținut că în statele vecine problema acestor resurse de apă a fost soluționată. Igor Gorașov, producător agricol din Briceni consideră că în țara noastră totul se face cu abateri. „Spunem că utilizarea apelor subterane este interzisă, dar se permite în cazuri excepționale și de aici se deschide ușa pentru interpretări. În Europa există acces la aceste resurse, dar

iau măsuri. Este nevoie de clarificat lucrurile până la capăt”. Andrei Cumpănici, expert în cadrul ACED susține că a fost abrogat Codul Apei, iar legea 272 specifică că se permite utilizarea acestor resurse în zonele unde este lipsă de alte surse de apă potabilă.

Mihai Suvac, șeful Direcției Politici de Producție și Reglementări de Calitate a Produselor Vegetale din cadrul MAIA, declară că problema utilizării apelor subterane a apărut în ultimii 20 ani, când sistemele de irigare sovietice au încetat să mai funcționeze. El consideră că este necesar de modificat cadrul regulativ, pentru că agricultura are nevoie de aceste surse de apă. Din păcate, spune acesta, apele noastre, situate pe fosta Mare Sarmatică au un conținut mare de săruri, iar pentru a o utiliza pentru irigare sunt necesare resurse financiare pentru a dimuna cantitatea de săruri. Cei prezenți

ȘCOALA DE VINIFICAȚIE VA FI MODERNIZATĂ

Una dintre cele mai vechi școli de vinificație din Europa, Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău va fi modernizat. Recent a fost lansat conceptul de modernizare a viitorului Centru de Excelență în cadrul instituției. La eveniment a fost prezent și Prim-ministrul Iurie Leancă care a declarat că este mândru de faptul că una dintre cele mai vechi școli de vinificare din Europa se află în Moldova.

Premierul a vizitat muzeul unde sunt expuse sticlele de vin produse de-a lungul anilor și crama cu o capacitate de păstrare de circa un milion de sticle, care necesită lucrări de reconstrucție. „Această instituție evident că trebuie modernizată, avem nevoie de o școală care să crească cei mai buni specialiști, fiindcă industria vinului este una strategică în țara noastră. În cel mult un an și jumătate, vom avea o instituție modernă, iar lansarea acestui proiect va forma specialiști competitivi. Dumneavoastră sunteți

cei mai buni ambasadori ai Republicii Moldova”, le-a declarat Iurie Leancă elevilor și profesorilor.

Ulterior, șeful Executivului a mers prin sălile de clasă pentru a vedea în ce condiții studiază elevii, inclusiv cât de dotate sunt laboratoarele. Elevii i-au spus premierului că și-ar dori, atunci când absolveste școala, să lucreze la una dintre cele mai bune vinării din țară. În acest sens, Leancă a sugerat organizarea, în cadrul colegiului, a unor târguri de locuri de muncă. „Trebuie să facem ca în Occident - în toamna

ultimului an de studii, să fie invitați reprezentanți de la diverse fabrici din domeniu care să spună ce specialiști le-ar trebui, iar colegiul să le arate ce pregătesc. Atunci când tânărul va absolvi, dacă nu va dori să-și continue studiile, cel puțin va avea deja o idee unde să lucreze”, a menționat premierul. În cadrul Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație va fi plantată demonstrativ o livadă și viță-de-vie și va fi creată o pepinieră viticolă și pomicolă. De asemenea, este prevăzută construcția unui

parc cu utilaj și tehnică agricolă performantă, deschiderea a două sere moderne și a unui centru de microvinificație. În total, pentru realizarea acestui proiect este nevoie de circa patru milioane de euro.

La aceeași întrunire, ministrul Vasile Bumacov a specificat, că ramura viti-

colă și vinificația Moldovei sunt ramurile de bază ale economiei și ele urmează a fi modernizate pentru ca vinurile moldovenești să cucerească noi piețe, iar țara noastră să devină una din cele bine cunoscute și apreciate de către consumatorii de vinuri delicioase din întreaga lume. „În acest

sens, a menționat ministrul, elevilor de azi ai acestei instituții viti-vinicole, le revine un rol de cinste, dar și un rol de responsabilitate mare dictat de condițiile concurenței mari pe piața viticolă”.

Colegiul Național de Viticultură și Vinificație a fost fondat în anul 1842.

MUNCA ÎN CÂMP – UTILĂ PENTRU TINERI

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), Vasile Bumacov, consideră un lucru normal participarea liceenilor și studenților la lucrările de câmp. Fiind întrebat despre rugămintea vinificatorilor și viticultorilor, care s-au adresat Guvernului pentru a li se permite să implice studenții și liceenii la lucrările de colectare a recoltei, Bumacov a spus că «susține această abordare». «Voi exemplifica prin Austria, unde am văzut cum elevii unei școli profesionale ajută la recoltarea strugurilor. Ei învață practic și aceasta este foarte important. Însă, legislația R. Moldova interzice această practică, iar procesul de modificare a legii este destul de dificil, plus, nu văd oportunități de a modifica situația în viitorul apropiat», a menționat ministrul.

Potrivit spuselor sale, în astfel de condiții nu se dorește punerea într-o situație delicată a directorilor școlilor profesionale,

deoarece ei riscă răspundere penală pentru trimiterea studenților în câmp. „În discuția cu conducerea Ministerului Educației ni s-a spus că au fost cazuri când administrația liceelor și școlilor profesionale permiteau implicarea elevilor la lucrările de câmp, ca mai apoi împotriva acestor directori să fie intentate dosare penale. Dar reiterez - consider incorect acest fapt, deoarece lucrul în câmp niciodată nu a stricat. Ridicol când studenții Colegiului Național al Viei și Vinului din Stăuceni nu pot fi implicați la strângerea strugurilor, deoarece au ales profesia și trebuie să știe tot despre ea, nu doar teoria», a spus Bumacov. Anterior studenții, elevii liceelor și colegiilor erau implicați la strângerea roadei. În prezent această practică este interzisă prin legislație, iar ministrul Educației, Maia Sandu, la începutul toamnei a semnat un ordin privind interdicția de a implica elevii la lucrările de câmp.

VINUL MOLDOVENESC EXPUS ÎN CHINA

După prezentarea brandului „Vinurile Moldovei” la expoziția specializată Prowein din Dusseldorf, în martie 2014, apoi în Polonia, Cehia, SUA și România, expoziția Prowine China 2014 din Shanghai este următorul pas de promovare a vinurilor moldovenești pe piețe cu importanță strategică, au declarat reprezentanții Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV). În perioada 12-14 noiembrie în jur de 20 de companii din țară își vor expune producția la standul comun al Oficiului. Înainte însă de a merge la expoziție, autoritățile de profil au organizat

vizita în Moldova a unui grup de jurnaliști din China, în scopul promovării vinurilor moldovenești pe piața din această țară, pentru a familiariza consumatorii chinezi cu acest produs și descoperirea legendei lui. În cadrul acestui program, 8 jurnaliști chinezi timp de o săptămână s-au aflat într-un tur informațional în țara noastră și au putut descoperi pentru ei ce înseamnă vinul. Ei au vizitat 15 obiective vinicole din țară, au intervievat experți din domeniu, au participat la degustări și s-au familiarizat cu tradițiile vinicole locale. Printre oaspeții chinezi

au fost și fondatorii edițiilor Fine Drink Magazine, La Revue du Vin de France, Spirit Circulation Magazine etc.

Directorul ONVV, Dumitru Munteanu, a menționat că scopul principal al organizației pe care o conduce este ca brandul „Vinurile Moldovei” să fie recunoscut la nivel mondial. În acest sens, China reprezintă o piață potențial enormă. Vizita jurnaliștilor chinezi a fost organizată de ONVV cu susținerea partenerului său strategic, USAID CEED II. Evenimentul face parte din planul de promovare a vinurilor moldovenești în străinătate.

AGRICULTURA CONSERVATIVĂ ASIGURĂ O RECOLTĂ MAI BOGATĂ

MAIA, printr-un comunicat de presă, ne informează că tehnologia No till își reconfirmă viabilitatea. Probele au arătat o recoltă de 11,73 tone boabe la hectar, cu 2,4 tone mai mult decât pe lotul cu tehnologie tradițională. La un preț de vânzare a boabelor de 2 lei per kg avem un surplus la hectar de 4 800 lei. Sunt făcute economii la recoltare și post recoltare. Un calcul aritmetic ne demonstrează că pentru cultivarea pe lotul tradițional s-au cheltuit 4 898 lei/ha, cu 320 lei mai mult. Rezultatele prezen-

tate sunt performanța unui producător agricol susținut de UCIP-IFAD în R. Moldova ce implementează tehnologia conservativă de lucrarea a solului pe patru loturi demonstrative din diferite zone geografice.

Sergiu Gavrilaș, doctor în științe agricole și expert în cadrul proiectului „Implementarea tehnologiilor conservative de lucrare a solului”, a menționat că în cazul agriculturii conservative, practic nu cresc buruieni, deoarece nu are loc germinația semințelor. „Agricultura tradiționa-

lă, spre deosebire de cea conservativă, presupune o dependență mai mare de

factorul uman și respectiv mai multe riscuri, inclusiv riscurile naturale la

care este supusă cultura pe perioada de vegetație. La aplicarea acestei

tehnologii este evitată degradarea solului, care de rând cu micșorarea potențialului culturii facilitează utilizarea cantităților considerabile de fertilizanți, fapt ce duce la mărirea esențială a costurilor de producție” - a menționat savantul.

În Moldova porumbul este cea mai răspândită cultură agricolă fiind cultivat pe circa 25% din suprafața arabilă. MAIA recomandă utilizarea tehnologiilor No till pentru reducerea efectelor nefaste cauzate de schimbările climatice cum ar fi seceta și eroziunea solului.

CUM NE APĂRĂM DE DEZASTRE NATURALE ÎN AGRICULTURĂ

Care sunt riscurile climatice în agricultură și cum ne putem apăra de dezastrele naturale așa încât să avem pierderi minime în sectorul agricol – sunt subiecte aduse în discuție recent de către Agenția Națională de Dezvoltare Rurală (ACSA) și invitații săi.

În august 2010, Guvernul R. Moldova a semnat un Acord de Finanțare cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privitor la implementarea Proiectului de Management al Dezastrelor și Riscurilor Climatice în Moldova (PMDRC), finanțat printr-un credit de 10 milioane de dolari de Banca Mondială. Potrivit lui Valentin Pleșca, managerul proiectului, scopul acestuia este de consolida capacitățile guvernului de a prognoza, preveni și de a reacționa la fenomene climatice adverse și dezastre naturale. Implementarea Proiectului în Moldova a inclus dezvoltarea a trei componente principale cum ar fi: consolidarea prognozei condițiilor meteorologice adverse; îmbunătățirea pregătirii pentru dezastre și situații excepționale; inițierea activităților de adaptare la riscurile climatice în agricultură. Valentin Pleșca a declarat că proiectul este unul complex implementat de trei ministere.

Componenta întâia este orientată spre consolidarea Serviciului Hidrometeorologic de stat de a prognoza diverse fenomene climatice adverse, cum ar fi seceta, ploile torențiale, grindina, înghețurile sau temperaturile extreme. „Pentru Serviciul Hidrometeorologic a fost procurat și instalat un radar nou modern care va fi inclus în rețeaua internațională de radare și va permite de a prognoza local diverse fenomene climatice. Pe râul Nistru și Prut au fost instalate posturi de observații hidrologice. În linii generale a fost modernizată rețeaua de observații meteorologice și sperăm că prognozele vor fi mult mai timpurii și calitative”, susține Pleșca.

A doua componentă a Proiectului a fost orientată spre consolidarea Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale în a reacționa la fenomene climatice adverse. Prin urmare

a fost construit și echipat un centru de comandă pentru situații excepționale la sediul instituției respective. Potrivit celor din domeniu, este unul din cele mai dotate centre de criză.

A treia componentă a vizat inițierea activităților de adaptare a fermierilor la fenomene climatice adverse. Rezultatele celei de-a treilea componente au fost prezentate de reprezentanții ACSA, instituție care a fost responsabilă de implementarea acesteia.

AGRICULTURA ȘI FENOMENELE CLIMATICE ADVERSE

Ce-a de-a treia componentă a proiectului a ținut de inițierea adaptării la riscurile climatice în agricultură. Componenta Serviciului de Consultanță cu privire la Adaptarea la Schimbările Climatice Adverse (SCASCA) a avut ca obiectiv de a consolida aplicarea practică a informației agro-meteorologice, a tehnicilor și măsurilor de atenuare a riscurilor climatice în sectorul agricol în baza loturilor demonstrative durabile, inclusiv prin acordarea granturilor competitive agricultorilor și comunităților rurale, în scopul de a spori rezistența față de condițiile meteorologice adverse.

Anatol Fală, coordona-

tor de proiect SCASCA a declarat că componenta de care s-a ocupat ACSA a avut la rândul ei două subcomponente. Prima a ținut de elaborarea platformei de avertizare privind posibilele fenomene climatice. A fost dezvoltată o rețea de informare a fermierilor care funcționează deja de doi ani. A doua a vizat o serie de proiecte pilot privind adaptarea la diferite fenomene climatice prin utilizarea numeroaselor tehnologii moderne.

Directorul executiv ACSA, Constantin Ojog a declarat că în ceea ce privește platforma de avertizare totul este bine pusă la punct. „Pentru agricultură prezintă interes deosebit aceste tehnici și măsuri testate de noi, pentru a vedea cum am putea să adaptăm sectorul agricol la schimbările de climă care au loc din ce în ce mai des și nu în favoarea agriculturii. Suntem într-o zonă de risc, iar cele mai eficiente metode de a schimba ceva este atunci

când demonstrăm că lucrurile pot fi schimbate”.

Potrivit lui Anatol Fală spectrul de dezastre care au fost propuse de proiect le vizează pe cele mai des întâlnite în republică: grindina, seceta, înghețurile și temperaturile joase, înzăpezirile și inundațiile. Obiectivele generale ale ACSA au fost de a spori abilitățile practice a fermierilor de a obține un efect demonstrativ la activitățile implementate și de a îmbunătăți cunoștințele și adaptabilitatea la schimbările climatice.

Astfel, în vedere sporirii gradului de conștientizare a producătorilor agricoli și Administrației Publice Locale cu privire la necesitatea reducerii gradului de vulnerabilitate a sectorului agricol și zonelor rurale la afectarea frecventă a dezastrelor naturale, în cadrul proiectului au fost implementate loturi demonstrative durabile de promovare a măsurilor și tehnicilor de atenuare a hazardelor naturale și efectelor clima-

tice adverse. Au fost create loturi demonstrative cu sisteme de plasă anti-grindină; loturi demonstrative ce țin de proiectarea și construcția bazinelor de acumulare a apelor pluviale și de suprafață, inclusiv cu geomembrană; loturi demonstrative de promovarea a sistemelor de încălzire și de control al parametrilor de microclimă în teren protejat bazate pe cazane pe biomasă, aeroterme și ecrane termice; loturi demonstrative cu sisteme de irigare prin aspersiune, micro-sprinklere și picurare; loturi demonstrative de promovarea a echipamentelor de lucrare a solului în biloane la producerea legumelor în câmp deschis; loturi demonstrative de promovarea a sistemelor conservative (No Till și Mini Till) și convenționale de lucrare a solului; loturi demonstrative de promovarea a sistemelor de irigare și echipamente anti-ger și anti-îngheț la culturile horit-viticole. „Marea majoritate a loturilor demonstrative fondate sunt polifuncționale, care permit demonstrarea pentru producătorii agricoli a mai multor tehnici și măsuri demonstrate în complex”, susține Fală.

GHID PENTRU AGRICULTORI

În cadrul conferinței de totalizare SCASCA a fost lansat ghidul practic „Managementul Riscurilor Dezastrelor și fenomenelor climatice adverse în sectorul agricol”, ediție adresată producătorilor agricoli și

APL. Potrivit lui Anatol Fală, ghidul elaborat de un grup de specialiști, pune la dispoziția producătorilor agricoli și antreprenorilor rurali un material factologic științific cu aplicabilitate practică cu privire la aplicarea măsurilor și tehnicilor speciale de prevenire, reducere și atenuare a pierderilor cauzate de un grup de fenomene naturale specifice climei R. Moldova. „O astfel de lucrare complexă nu a existat până acum în Moldova, am luat în calcul aplicabilitatea la toate măsurile descrise, modul de implementare a lor etc”.

Ghidul are un caracter de informare și de recomandare a aplicării Managementului Riscurilor Dezastrelor (MRD) în cazuri de afectare de hazardurile naturale ale sectorului agricol. Cititorii vor găsi informații cu privire la cadrul legislativ și instituțional privind aplicarea MRD, profilul hazardelor naturale, prevenirea și atenuarea prin tehnici și măsuri specifice cum ar fi: introducerea în cultură a speciilor, soiurilor și hibrizilor rezistenți de plante, implementarea sistemelor conservative de lucrare a solului, tehnici și echipamente de irigare cu consum redus de energie și apă, sisteme și echipamente de menținere a parametrilor de microclimă în teren protejat, mulcirea culturilor și solului, construcția și exploatarea bazinelor acvatice de colectare a apelor pluviale și de suprafață etc.

Profesorul universitar Victor Starodub, unul dintre autorii ghidului, a declarat că lucrarea este foarte importantă, deoarece e necesar de diminuat riscurile din agricultură cauzate de climă. Potrivit lui, clima este în permanentă schimbare, s-a schimbat termenul de însămânțare la culturi, termenul de recoltare. Dezastrele s-au intensificat și duc la pierderi economice mari, iar ghidul conține multă informație care va fi utilă pentru agricultori. Acest ghid va putea fi găsit în biblioteci și va fi distribuit în toate primăriile din țară pentru a putea fi la dispoziția agricultorilor în caz de necesitate.

Arina ROȘCA

CÂND TREBUIE SĂ MERGEM LA DOCTOR DACĂ SIMPTOMELE RĂCELII NU DISPAR

Ne aflăm în plin sezon al infecțiilor respiratorii. O răgușeală, în astfel de condiții, nu ar trebui să reprezinte decât un simptom banal. Pe de altă parte, dacă nu dispare în cel mult două săptămâni, e cazul să vă ridicați semne de întrebare. La extrem, poate fi vorba inclusiv de un simptom al cancerului de laringe. Infecțiile respiratorii sunt frecvente în aceasta perioadă. Pot fi însoțite de secreții nazale abundente, de răgușeala și, posibil, de jenă la înghițit.

O banală răceală însă durează în mod normal doar între șapte și zece zile. Simptomele care persistă necesită investigații. «Orice răgușeală care depășește o lună de zile trebuie văzută, examinată de către medicul ORL, cu ajutorul tehnologiilor moderne», susține doctorul Viorel Zainea. Mai exact, cu o sondă

video care pătrunde pe nări. Jena la înghițit, denumită sindrom disfagic, care se prelungește pe mai mult de o lună de zile, are nevoie de examinare video. În unele cazuri poate fi vorba de un simptom al cancerului de laringe. «Dacă pacientul e descoperit în stadii precoce, atunci optimismul este profund bazat pe realitate. Sta-

diile precoce 1, chiar 2 ale carcinomului laringian pot beneficia de chirurgie laser până la chirurgie clasică», a

mai spus specialistul.

Dacă sunteți fumători, specialiștii vă recomandă să conștientizați riscurile la

care vă expuneți și să mergeți la o consultație ORL cel puțin o dată pe an, chiar dacă aveți sau nu anumite

simptome. Aceleași recomandări sunt valabile dacă beți constant alcool sau dacă aveți reflux gastric. «Îi sfătuiesc să observe cele mai mici modificări ale vocii, să renunțe hotărât la fumat și să se prezinte de urgență la medic», a mai spus Zainea.

Cei care trăiesc în oraș sunt expuși masiv la noxe. De aceea, controlul ORL o dată pe an, chiar în lipsa simptomelor, face parte dintr-o așa-numită supraviețuire urbană. «Din păcate, în zona ORL există multă patologie, care dezvoltându-se în cavități naturale dă simptome tardiv. Din acest motiv nu întotdeauna vom avea simptome», explică medicul.

protv.ro

CREȘTE NUMĂRUL BOLNAVILOR DE ARTICULAȚII

Scăderea temperaturii aerului și umiditatea sporită determină creșterea persoanelor care suferă de boli ale articulațiilor. Potrivit medicilor, în sezonul rece, numărul lor se dublează. Specialiștii menționează că în lunile de vară, în secția Artrologie a Spitalului Clinic Republican, sunt internați lunar în jur de 60 de bolnavi, iar în perioada rece sunt spitalizați aproximativ 120 de pacienți. Numărul bolnavilor din ambulator este

de asemenea în creștere. El sporește de la cinci persoane pe zi, pe timp de vară, la 20 - în perioada rece a anului. Medicii spun

că umiditatea ridicată și temperaturile scăzute afectează microcirculația sângelui și provoacă bolile articulațiilor.

DE CE NU MERGEM LA DOCTOR?

Deși nu stau foarte bine la capitolul sănătate, moldovenii evită doctorii chiar și atunci când au o problemă medicală. Situația este și mai complicată în cazul persoanelor care pleacă la muncă în străinătate și care nici măcar înainte de a părăsi țara nu merg la medic pentru a afla cum stau cu sănătatea. Motivele cele mai frecvente invocate de către migranții moldoveni atunci când refuză să meargă la doctor sunt reflectate în studiul „Impactul migrației de muncă asupra morbidității populației Republicii Moldova”, publicat în acest an.

Potrivit cercetării, cel mai des migranții moldoveni își

argumentează refuzul de a merge la doctor prin faptul că problema de sănătate pe care o au nu este atât de gravă, încât să necesite consultul unui specialist. Alții au menționat că nu merg la medic din lipsă de timp și asta în condițiile în care cei mai mulți dintre ei nu au făcut un examen profilactic în ultimii doi sau trei ani.

Au fost și persoane care au afirmat că nu au mers la doctor din motive financiare, pentru că nu au avut bani să-și plătească transportul până la medicul de familie. În timp ce unii au invocat lipsa banilor, alți migranți au spus că nu au avut cu cine lăsa gos-

podăria, de aceea nu au ajuns la medic în ultimii ani. Au fost și motive care țin de valorile personale. De exemplu, unii au afirmat că nu merg la doctor, pentru că nu vor să fie văzuți de către consăteni sau vecini că fac acest lucru, sau pentru că nu au încredere în lucrătorii medicali, de aceea cred că nu merită să viziteze specialistul. Alții - pentru că nu au cu cine lăsa copii acasă. Un număr mai redus de respondenți au spus că lipsa poliției medicale îi ține departe de cabinetul medical. Doctorii de familie confirmă faptul că moldovenii migranți ajung la cabinetul medical doar când dezvoltă maladii grave.

BENEFICIILE DOVLEACULUI ASUPRA SĂNĂTĂȚII

Este vedeta sezonului și este foarte ușor de găsit și de preparat. Nu doar că este ingredientul perfect pentru nenumărate rețete gustoase, dar aduce și multe beneficii asupra sănătății. Un mare merit al dovleacului este acela că păstrează vederea sănătoasă. Acest lucru se datorează conținutului bogat de vitamina A, potrivit medicilor americani de la National Institute of Health. Cum dovleacul are și un conținut ridicat de luteină, acesta are efect protector împotriva radicalilor liberi, deci previne apariția unor boli ale ochilor.

Dovleacul este o sursă

importantă de fibre, ceea ce înseamnă că este de ajutor persoanelor care se află la cură de slăbire. Totodată, are și un conținut scăzut de calorii, 100 de grame conținând 12 calorii. Acesta este și sățios, de aceea poate fi servit chiar și la cină. Betacarotenul conținut de dovleac este o barieră care protejează pielea de efectul negativ al radicalilor liberi. Așadar, este de ajutor pentru menținerea sănătății pielii, cât și pentru a-i menține elasticitatea. Mai mult, previne apariția ridurilor. Reduce și apariția riscului de cancer și, datorită conținutului bogat de potasiu are

un rol protector pentru inimă.

Dovleacul este bogat în vitamina C, ceea ce înseamnă că ajută la menținerea unui sistem imunitar puternic, pentru a face față răcelilor și virozelor de sezon. O felie de dovleac copt, pe zi, este ideală, spun specialiștii. Are, de asemenea, și un conținut bogat de calciu, ceea ce înseamnă că protejează împotriva bolilor oaselor. În urma unui studiu al cercetătorilor britanici, s-a descoperit că persoanele care au consumat în fiecare zi 100 de grame de dovleac au avut un risc mai scăzut de a dezvolta artroză.

EUROPA AFECTATĂ DE EMBARGOUL RUSESC

Autoritățile sanitar veterinare din Rusia anunță o extindere a embargoului și asupra importurilor de organe, grăsimi, făinuri animale și alte produse derivate din bovine, porcine și păsări care vin din Europa. Aceste produse nu erau vizate inițial de embargoul impus de Rusia, decizia fiind motivată prin „încălcări ale normelor de securitate”, fiind descoperite urme de antibiotice în produsele importate din Germania, Italia și Polonia. În total au fost confirmate 17 încălcări ale normelor sanitare și veterinare.

Începând de la 21 octombrie, restricții temporare intră în vigoare vizând importul în Rusia din țări ale Uniunii Europene (UE) a unui anumit număr de produse alimentare și anume organe de bovine și porcine, făină animală, grăsime de vită și porc, inclusiv untură și grăsimi de pasăre, precizează „Rosselkhoznadzor” într-un comunicat.

Producătorii danezi de

carne de porc vor contabiliza anul acesta pierderi în valoare totală de 680 de milioane de dolari din cauza embargoului impus de ruși. Suma este practic dublă față de estimările anterioare, au mărturisit presei oficiali ai Consiliului danez al Agriculturii și Alimentației. Martin Lidegor, ministrul danez de Externe, a admis că o bună parte din producători au fost afectați de embargoul

rusesc: „Această situație nedorită afectează în mod clar economia daneză; nu este de bun augur pentru cetățenii care și-ar putea pierde locurile de muncă atât în Rusia, cât și în Danemarca. Este o situație pe care vrem s-o depășim cât mai curând”.

Crescătorii de porci și păsări români consideră

că urmările crizei provocate de embargoul impus de Rusia ar putea dura până la 6 luni. Informația vine de la Peter Tamaș Nagy, secretar de stat în Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale al României. „Am avut o întrevedere cu producătorii din domeniul suinelor și păsărilor. România nu are contacte

directe comerciale cu Rusia, dar embargoul lovește indirect prin importuri sub prețul de producție al fermei, din Polonia sau Lituania, a unor produse de carne sau produse de ouă. Prețul cărnii de porc, în ultima perioadă, a scăzut și există o problemă. Această problemă poate fi stabilizată cam în 6 luni”, a spus Peter Tamaș Nagy. Drept măsuri de sprijin, secretarul de stat a promis crescătorilor că li se vor elibera adeverințe de credit în cuantum de 50% din ajutorul de bunăstare, potrivit Agerpres.

Nu mai puțin de 9,5 milioane de fermieri europeni au fost afectați de embargoul alimentar impus de Rusia, potrivit unor declarații oficiale date publicității anterior de către reprezentanți ai UE. În septembrie, Comi-

sia Europeană a precizat că fermierii UE au pierdut aproape 5 miliarde de euro din sistarea exporturilor către Rusia, ca urmare a interdicțiilor.

Rusia a introdus un pachet de contramăsuri în data de 7 august, ca răspuns la sancțiunile impuse de SUA, Australia, Canada, Uniunea Europeană și Norvegia împotriva Moscovei și atitudinii acesteia (politice și militare) asupra Ucrainei. Sancțiunile ruse implică un embargou de un an la importurile ruse de alimente și produse agricole din țările care au impus sancțiuni Moscovei. Începând cu luna august a.c., Comisia Europeană a precizat de mai multe ori prin vocile sale publice că va aloca fonduri pentru susținerea producătorilor agricoli afectați de embargoul rusesc.

CEREALE IEFTINE ÎN SUA

Fermierii americani reduc, în această toamnă, cantitatea de îngrășăminte pe care o aplică culturilor ca o reacție la prețurile cerealelor aproape de minimul ultimilor ani și o campanie de recoltat cu întârzieri. Potrivit unor statistici Reuters, zece din 12 companii care se ocupă de comercializarea îngrășămintelor au anunțat reduceri ale cantităților de îngrășămintă vândute în acest an comparativ cu anul trecut. Reducerea cu 10 până la 50% a cantității de îngrășămintă folosite în agricultură ar putea afecta

însămânțată. Fermierii se confruntă cu probleme și la obținerea finanțării în condițiile în care, estimările privind prețurile cerealelor în sezonul 2015 rămân la un nivel foarte scăzut.

Agricultorii aplică îngrășăminte de la sfârșitul lunii octombrie până la începutul lui decembrie, în funcție de regiune, în momentul în care recolta este completă. Departamentul de Stat pentru Agricultură din SUA (USDA) a anunțat la 4 octombrie că a fost recoltat doar 24 la suta din recolta de porumb, comparativ cu ritmul normal de 43 la sută.

rezultatele financiare ale unor producători consacrați pe piață, spun experții. Ba mai mult decât atât, reducerea cantităților de îngrășămintă folosite de fermierii din cea mai mare țară producătoare de porumb la nivel mondial, SUA, ar putea conduce la o scădere a producției de porumb în anul 2015, rezultatele fiind însă influențate de condițiile climatice și de suprafața

Prețul porumbului cu livrare în luna decembrie a scăzut săptămâna trecută și și a ajuns la nivelul de 136,02 de dolari tona pe Bursa din Singapore. Prețurile pentru soia cu livrare în luna noiembrie au scăzut cu 0,5% până la nivelul de 372, 72 de dolari tona. Grâul cu livrare în luna decembrie a scăzut cu 0,5% până la nivelul de 202,16 de dolari tona.

FRANȚA LIDER MONDIAL ÎN PRODUCEREA VINULUI

În România producția de vin a scăzut cu 20% anul acesta față de 2013, estimările specialiștilor fiind că se vor produce în jur de 4,093 milioane hectolitri. Trendul de scădere a producției de vin este unul mondial, fiind cauzat în principal de faptul că țările europene realizează cantități mult mai scăzute decât anul trecut.

Potrivit unui raport al Organizației Internaționale a Viei și Vinului (OIV) în România scăderea producției de vin este cu 20%, de la 5,113 milioane hectolitri la 4,093 milioane hectolitri, țara vecină ocupând în continuare locul 12 în topul producătorilor de vin de la nivel mondial. Ceea ce îi îngrijorează pe specialiști este că în România producția de vin este mai scăzută și decât în 2012, un an fără

condiții climatice deosebite, spre deosebire de 2013 când au fost înregistrate cantități

record de vin în România. Scăderea producției de vin a României este similară

procentual cu cea a Spaniei, care a pierdut locul 1 mondial, în detrimentul Franței. La polul opus, cele mai mari creșteri au fost înregistrate în Noua Zeelandă și Germania – care a avut și cea mai mare creștere din Europa. Partea bună este că sunt șanse mari ca vinurile de anul acesta să fie mult mai bune din punct de vedere calitativ, iar în ceea ce privește consumul la nivel global, acesta s-a stabilizat, potrivit directorul general al OIV, Jean-Marie Aurand, în jurul a 243 milioane hectolitri, sub producția de anul acesta care este de 271 milioane de hectolitri.

ROȘII ROMÂNEȘTI CULTIVATE ÎN AFRICA

Locuitorii unor sate situate în apropierea capitalei Senegalului, Dakar, cultivă de doi ani roșii dintr-un soi de semințe rezistente la secetă, păstrate de o bătrână din județul Cluj.

Semințele au fost trimise în Senegal în 2011, de către Eco Ruralis, o asociație de țărani care practică agricultura ecologică și tradițională, cu ocazia unui eveniment dedicat schimburilor se semințe. Roșiile cultivate acum în zona deșertică Kolda din Senegal provin din semințe păstrate de o bătrână care locuiește în zona Gherla, județul Cluj. La rândul său, bătrâna le-a primit ca dar de nuntă de la mama sa.

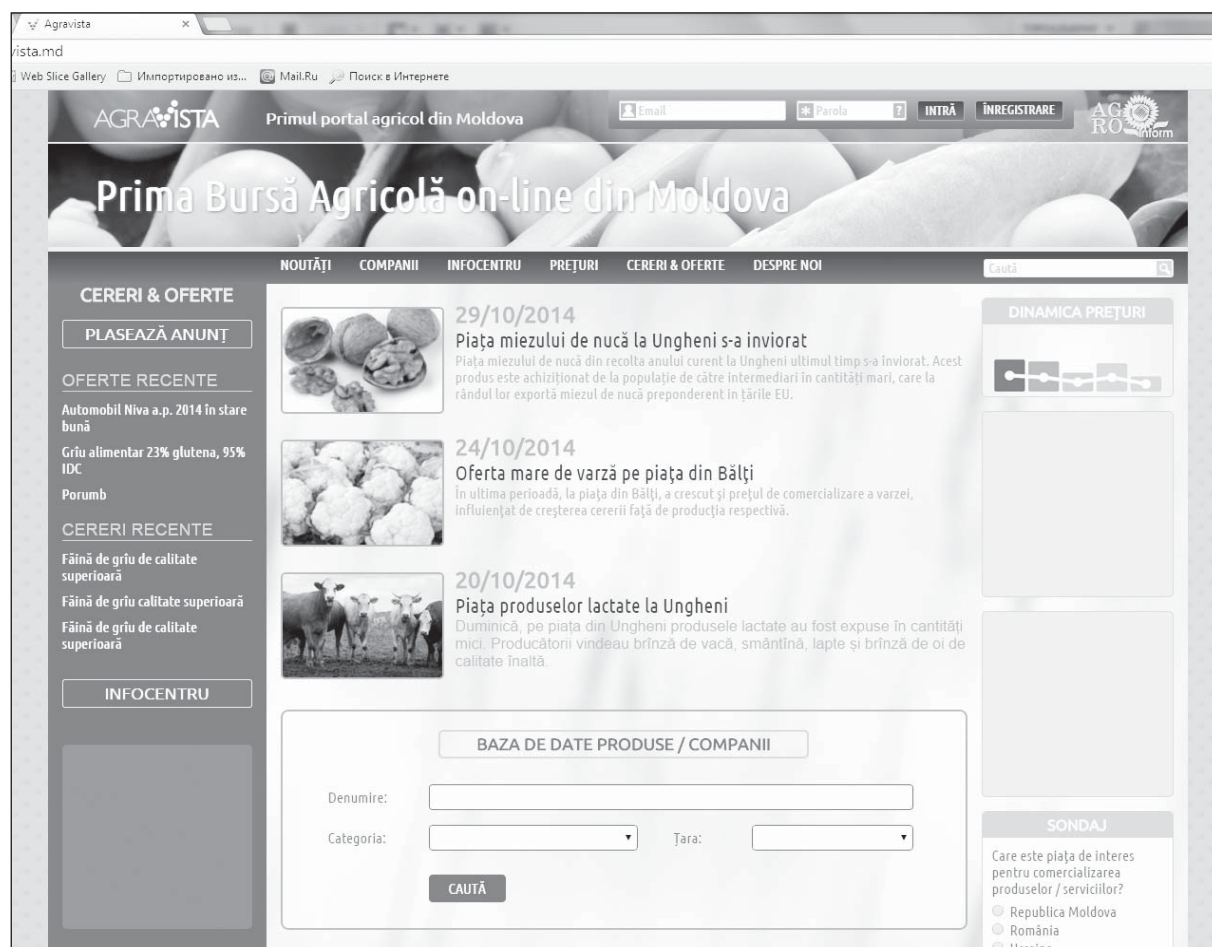
„În 2011, un coleg de al nostru a participat la un schimb de semințe în Senegal, într-o regiune deșertică de lângă Dakar. Acolo nu se cultivaseră niciodată roșii, dar noi le-am oferit niște semințe adaptate să reziste la secetă de la o bătrână de lângă Gherla, care le-a primit ca dar de luntă de la mama ei. Roșiile s-au prins, astfel că, în 2012, două sate din zonă cultivau roșiile noastre”, a declarat Ramona Dumini-

ciuiu, coordonator Eco Ruralis, pentru economica.net. În urma schimburilor, semințele românești au mai ajuns și în state pre-

cum Germania, Portugalia, Belgia, Austria, Franța, Elveția, Bulgaria, Ungaria sau SUA.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!MULTI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 30.10.2014

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	10.00	14.00	13.00	9.00	11.00	11.00	12.00	20.00	16.00	6.00	12.00	10.00	8.00	10.00	10.00
Cartofi	1.20	1.50	1.50	1.30	5.00	1.80	3.50	4.50	4.00	3.00	6.00	5.00	3.50	4.00	3.50
Castraveți	20.00	20.00	20.00	16.00	17.00	16.00	17.00	19.00	18.00	14.00	18.00	18.00	15.00	15.00	15.00
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	8.00	8.00	8.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	3.00	3.00	3.00	2.50	5.00	2.70	2.00	3.00	3.00	3.50	5.00	4.00	3.00	4.00	3.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	6.00	6.00	6.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	32.00	33.00	32.00	30.00	30.00	30.00	35.00	40.00	35.00	30.00	30.00	30.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.00	15.00	15.00
Gogoșari	14.00	14.00	14.00	6.00	12.00	12.00	15.00	20.00	20.00	18.00	20.00	18.00	-	-	-
Morcov	4.00	5.50	4.00	3.00	5.00	3.50	3.50	4.00	4.00	4.00	6.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Praz	-	-	-	-	-	-	8.00	8.00	8.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	4.00	4.00	4.00	4.00	6.00	4.00	3.00	4.00	4.00	6.00	6.00	6.00	4.00	4.00	4.00
Ridiche de lună	-	-	-	13.00	13.00	13.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Roșii de seră	7.00	18.00	18.00	14.00	16.00	15.00	10.00	20.00	15.00	10.00	25.00	18.00	12.00	15.00	12.00
Roșii de câmp	12.00	15.00	14.00	11.00	13.00	11.00	5.00	12.00	8.00	-	-	-	10.00	10.00	10.00
Sfeclă de masă	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00	3.50	3.00	4.00	3.50	5.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Usturoi	15.00	20.00	20.00	13.00	25.00	20.00	15.00	25.00	20.00	30.00	35.00	30.00	20.00	20.00	20.00
Varză	3.50	5.00	3.50	3.00	5.00	3.80	3.00	3.50	3.50	3.00	4.00	4.00	3.50	3.50	3.50
Varză broccoli	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	13.00	15.00	13.00	8.00	15.00	15.00	15.00	18.00	18.00	10.00	10.00	10.00
Varză de pechin	-	-	-	10.00	10.00	10.00	8.00	8.00	8.00	12.00	13.00	12.00	8.00	8.00	8.00
Varză roșie	-	-	-	6.00	8.00	8.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vinete	-	-	-	9.00	11.00	11.00	12.00	15.00	15.00	8.00	10.00	10.00	8.00	9.00	8.00
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	20.00	20.00	20.00	-	-	-	20.00	20.00	20.00
Grepfrut	-	-	-	19.00	19.00	19.00	20.00	20.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Mandarine	-	-	-	16.00	22.00	19.00	21.00	21.00	21.00	-	-	-	-	-	-
Mere	3.00	4.50	3.50	2.50	4.50	3.50	4.00	6.00	5.00	3.00	4.00	4.00	3.50	4.00	3.50
Mere Golden	-	-	-	3.50	4.50	4.00	4.00	5.00	5.00	4.00	5.00	4.00	4.50	5.00	5.00
Mere Idared	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00	3.50	4.00	4.00	4.00	3.00	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Mere Richard	4.00	4.00	4.00	-	-	-	5.00	5.00	5.00	6.00	10.00	8.00	4.50	5.00	5.00
Miez de nucă	40.00	105.00	105.00	-	-	-	-	-	-	85.00	100.00	95.00	-	-	-
Pere	-	-	-	8.00	13.00	12.00	12.00	12.00	12.00	8.00	10.00	10.00	7.00	7.00	7.00
Portocale	-	-	-	-	-	-	18.00	20.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Prune	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.00	12.00	12.00	8.00	8.00	8.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-
Struguri albi de masă	14.00	14.00	14.00	10.00	13.00	12.00	12.00	15.00	15.00	8.00	15.00	10.00	8.00	9.00	9.00
Struguri de masă Moldova	14.00	14.00	14.00	9.00	12.00	10.00	5.00	7.00	7.00	6.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
Struguri roșii de masă	14.00	15.00	14.00	-	-	-	5.00	7.00	7.00	8.00	15.00	10.00	10.00	10.00	10.00

SOLUȚII PENTRU COMBATEREA DĂUNĂTORILOR ÎN AGRICULTURA ECOLOGICĂ

Legumele ecologice sunt dintre cele mai căutate, dar și printre cele mai dificil de obținut, în primul rând pentru că este interzisă folosirea oricăror substanțe chimice care să combată dăunătorii. Din cauza acestora, pierderile sunt mult mai mari la o fermă bio, iar prețurile legumelor crescute fără chimicale sunt mai mari decât cele cultivate în sistem convențional.

Cel mai simplu mod de a scăpa de dăunători într-o cultură este folosirea substanțelor chimice, dar dacă acest lucru este interzis, așa cum e cazul culturilor ecologice, producătorii trebuie să se întoarcă la origini și să caute secretele țăranilor români dinainte ca aceștia să descopere tratamentele chimice. Marin Dumbravă, proprietarul unei ferme de legume bio din localitatea Joița, județul Giurgiu, spune că dăunătorii sunt una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă zi de zi la microferma ecologică „Biodumbrava” și că în anii care au trecut de când a decis să cultive bio a încercat să găsească diferite metode de a scăpa de ei. „Orice cultură își are dăunătorii ei. Aici nu prea putem vorbi de rentabilitate pentru că tot timpul e posibil să ai probleme, dintr-o parte sau din alta fie din cauza vremii, fie a dăunătorilor. Eu am avut culturi care au fost compromise aproape în fiecare an din cauza dăunătorilor. Acum doi ani gândacul de Colorado mi-a ras tot cartoful, acum un an a fost purecele verzei, anul acesta

am probleme cu limacșii, melcii fără cochilie, care fac ravagii”, spune producătorul, care adaugă totuși că o plantă pe care se găsesc dăunători este o plantă sănătoasă.

SECRETE ÎMPOTRIVA DĂUNĂTORILOR

Principiul de bază al unei culturi ecologice este că dăunătorii nu trebuie omorâți, ci trebuie îndepărtați. Metodele prin care se face acest lucru sunt un secret bine păstrat de cei care au experiență în acest domeniu. „Informație este foarte puțină pe zona aceasta deoarece cei care au ajuns la un anumit nivel au plătit un preț, au avut niște pierderi și nu vor spune secretele altora”, explică Dumbravă.

Fermierul bio a dezvăluit însă pentru Agointel câteva dintre trucurile folosite de el pentru a scăpa de dăunători.

1. Cenușa. Primăvara înainte de plantare solul se acoperă cu un strat

de cenușă și abia apoi se pun plantele în pământ. De asemenea, în timpul anului, odată ce o cultură a fost terminată, pe acea suprafață se pune din nou cenușă. Aceasta, pe lângă faptul că este un bun fertilizator împrăstie și dăunătorii.

2. Pelinul. Se realizează un ceai din pelin destul de concentrat și cu acesta se stropesc plantele. Frunzele devin foarte amare, iar gustul îi deranjează pe dăunătorii care nu se mai întorc a doua oară. Cei mai afectați de pelin sunt păduchii de frunze.

3. Soluție concentrată din dăunători. În cazul dăunătorilor mai mari, cum sunt gândacii de Colorado sau melcii fără cochilie, aceștia se

adună manual, în cazul celor dinți ziua, când e soare puternic și ei devin activi, în cel de-al doilea caz, noaptea la lumina lanternei pentru că atunci ies la suprafață. Aceștia se adună într-un borcan cu apă, se lasă la macerat, și cu substanța respectivă se stropște acel loc, iar din cauza mirosului ei nu se mai întorc.

4. Nisipul. O tehnică de îndalăturare a limacșilor, melcii fără cochilie care afectează culturile de vărzoase este presărarea de nisip între rânduri pentru că el fiind zgrunțuros, melcul fără cochilie când merge îi creează răni și în timp ori renunță sau, dacă sunt rănilile prea mari, moare.

agointel.ro

A FOST LANSAT PRIMUL SISTEM DE IRIGARE RECONSTRUIT DE PROGRAMUL COMPACT

Săptămâna curentă a fost lansat primul sistem de irigare reconstruit din fondurile Programului Compact al Guvernului SUA, la Slobozia Dușca, Criuleni. Pentru reabilitarea acestui sistem de irigare au fost investite circa 4,7 milioane USD, iar sistemul renovat va asigura accesul la apă pentru 778 de hectare de teren. Ambasadorul SUA a ținut să menționeze la ceremonia de lansare a sistemului, că unul din motivele pentru care poporul american susține Moldova este încrederea în oamenii care muncesc și sunt capabili să înfrunte provocările. William Moser a îndemnat membrii Asociației Utilizatorilor de Apă pentru Irigare din Criuleni să se gândească care vor fi culturile pe care le vor planta pentru a face față concurenței de pe piețele externe.

Sistemul de irigare Criuleni a fost construit în anii 80 ai secolului trecut și de atunci acest sistem nu a fost supus reabilitării. În prezent, în aria sistemului de irigare, circa 900 de persoane dețin terenuri agricole. Lucrările de reabilitare au inclus înlocuirea tuturor pompelor deteriorate, reconstrucția clădirilor pentru stațiile de pompare și dotarea acestora cu echipament automatizat de operare etc. Toate conductele vechi, confecționate din azbest au fost substituite cu țevi moderne din plastic de densitate înaltă, conform cerințelor de mediu ale UE, care au termenul de exploatare de peste 50 de ani.

CERERI ȘI OFERTE Perioada 16-30 octombrie 2014 OFERTĂ

Produs / Serviciu	Cantitate	Contacte
Porumb	300 t	s. Calinești, raionul Fălești; spadure@mail.ru
Baloate din lucernă	15 000 unități	s. Calinești, raionul Fălești; spadure@mail.ru
Orz	60 t	s. Catranic, raionul Fălești; 0259 52860
Porumb	400 t	s. Todirești, raionul Ungheni; 0236 49230
Grâu alimentară 23% gluten, 95% IDC	500 t	s. Todirești, raionul Ungheni; 0236 49230
Varză	3 000 t	strungarubs@mail.md
Roșii de seră	100 t	s. Chirileni, raionul Ungheni; 0 236 75341
Mere Idared, Golden	15 t	s. Sculeni, raionul Ungheni; 0236 63247;
Struguri	10 t	Hincesti; tbraga@mail.ru
Struguri, soi Cabernet și Merlot	200 t	Hincesti; colta.vasile@bk.ru
Struguri	10 t	Bozieni; barbosmaria@mail.ru
Floarea soarelui	200 t	s. Ișcalău, raionul Fălești; 025977362;
Grâu	300 t	s. Ișcalău, raionul Fălești; 0259 77362
Porumb	60 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Grâu	40 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Floarea soarelui	30 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Porumb	400 t	s. Cetîreni, raionul Ungheni; 0 79613223
Porumb	300 t	s. Cetîreni, raionul Ungheni; 079613223
Mere Idared, Simirenco	200 t	Ungheni; 0 236 29714
Floarea soarelui	50 t	s. Sarata Veche; 0259 64441;
Soia	40 t	s. Sarata Veche; 0259 64441
Porumb	100 t	Catranic, raionul Fălești; 0259 74311
Floarea soarelui	200 t	s. Ișcalău, raionul Fălești; 0259 77362
Grâu	300 t	s. Ișcalău, raionul Fălești; 0259 77362
Porumb	60 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Grâu	40 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Floarea soarelui	30 t	s. Ilenuța, raionul Fălești; careul_prim@mail.ru
Porumb	400 t	s. Cetîreni, Ungheni; 079613223
Floarea soarelui	150 t	s. Boghenii Noi, raionul Ungheni; 079501481
Floarea soarelui	300 t	s. Valea Mare, raionul Ungheni; 0236 43217
Porumb	500 t	s. Valea Mare, raionul Ungheni; 023643217
Fasole	2 t	s. Navârnet, raionul Fălești; 0259 70375
Soia	80 t	Catranic, raionul Fălești; 0259 74311

CERERE

Produs / Serviciu	Cantitate	Contacte
Făină de grâu calitate superioară	500 t	Ungheni; 069709309

Mai multe informații găsiți pe www.agravista.md

Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține www.agravista.md

DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE și nu știți în ce domeniu să investiți?**DORIȚI SĂ LUAȚI PREȚ BUN**
PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ?**Abonați-Vă la ziarul****AGROmediainform****ȘI VEȚI PRIMI:**

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

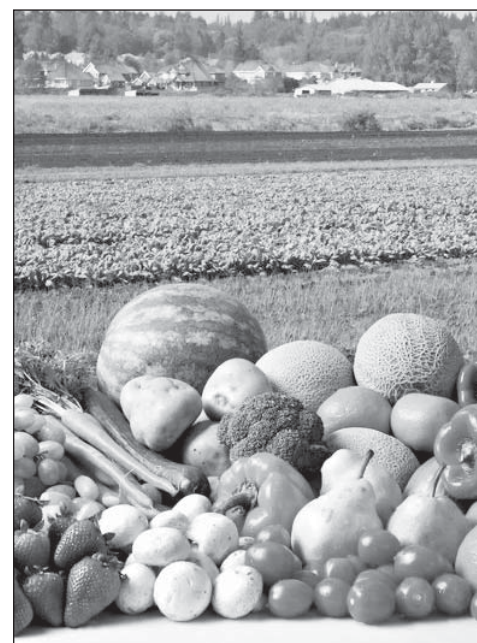
**Toate acestea la un preț
rezonabil de numai****132 de lei**
pentru abonament anual

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

Prețuri de abonare (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
12	36	72	108	132

* august vacanță

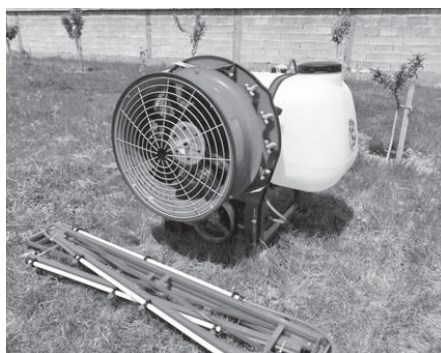
Abonamente la ziarul AGROMEDIAINFORM
pot fi perfectate în toate oficiile poștale.**Index de abonare: PM 21948****Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici**

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

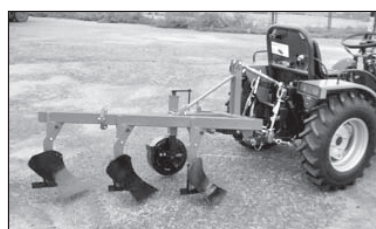
**TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE****PREȚURI ACCESIBILE -**
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau basculabilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

**PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:****Ozonteh IMPEX S.R.L.**

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md